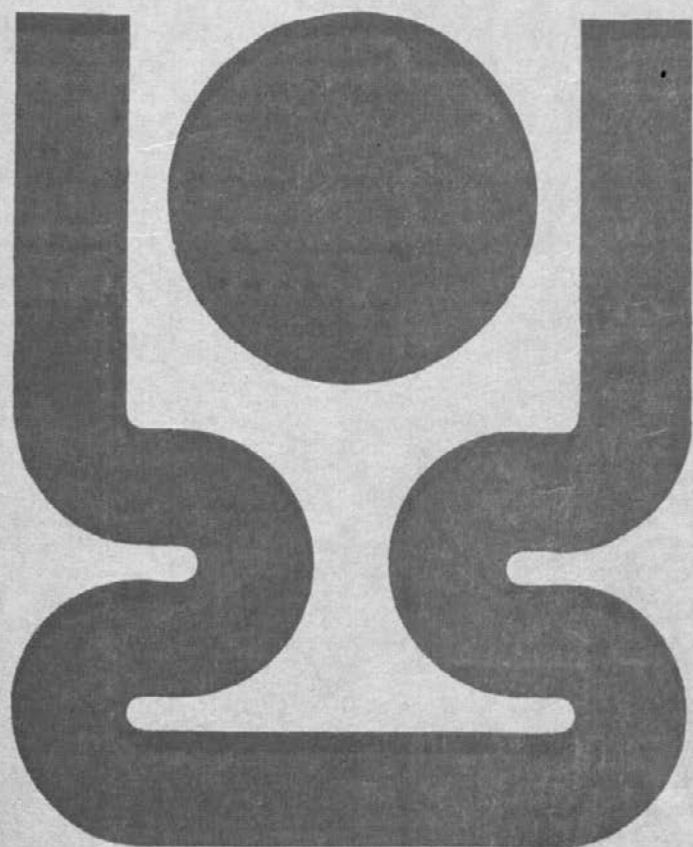

MISLI

LETO XXII.

JULIJ, 1973

ŠTEVILKA 7

**"LJUBITE SE
MED SEBOJ,
KAKOR SEM
VAS JAZ LJUBIL"**

(Jan 15, 12)

MISLI

(Thoughts)

MESEČNIK ZA VERSKO
IN KULTURNO ŽIVLJENJE
SLOVENCEV
V AVSTRALJI

*

USTANOVLJEN LETA 1952

*

Izdajajo slovenski frančiškani

*

Urejuje in upravlja

Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.
19 A'Beckett Street, KEW,
Victoria, 3101. Tel.: 86 7787

*

Naslov: MISLI

P.O. Box 197, Kew, Vic., 3101

*

Letna naročnina \$4.00
(izven Avstralije \$5.00)
se plačuje vnaprej

*

Rokopisov ne vračamo
Dopisov brez podpisa
uredništvo ne sprejema

*

Tiska: Polyprint Pty. Ltd.,
7a Railway Place, Richmond,
Victoria, 3121

VSEBINA

Cerkev smo mi! — stran 177

Rimske slovesnosti — stran 178

Cerkev (pesem) — Mihael Opeka — stran 179

Košnja v planini — Mojca Rantova — stran 180

Baragova zadeva — P. Bazilij — stran 181

Oh, ta mladina! — Anica Srnc — stran 184

Verjamem (pesem) — Danica Novak — stran 185

Če bo pesem utihnila,

bo tod izumrl slovenski rod — P. Bratina — stran 186

P. Bazilij spet tipka — stran 188

Izpod Triglava — stran 190

Apostolska dela — razlaga p. Bernard — stran 192

Gasparijev jubilej — Jaka Naprošen — stran 194

Izpod sydneyskih stolpov — P. Valerijan — stran 196

Pamet se je odprla (povest-nadaljevanje) — P. Bernard — stran 198

Posebna navodila — stran 198

Prošnja (pesem) — Vital Vodušek — stran 200

Naše nabirke — stran 201

Z vseh vetrov — stran 202

Kotiček naših malih — stran 204

Križem avstralske Slovenije — stran 205

NAROČI IN BERI!

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI —
Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje.
Spisal dr. Filip Žakelj. Cena dva dolarja.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knajp) — Cena en dolar
in pol. Imamo le nekaj izvodov. Doma so že pošli.

KNJIGA O INDIJANCIH — Njih življenje in na-
vade zanimivo opisuje škof Friderik Baraga. Cena en
dolar.

V Argentini je Baragovo misijonišče izdalo novo knji-
go: Življenjepis velikega Slovenca — skopljskega ško-
fa, božjega služabnika JANEZA GNIDOVCA. 227 str-
ni, s številnimi slikami. Spisal Alojzij Gerzinič. Cena
vezani knjigi \$2.50, broširani \$2.—.

Iz Kanade pa je dospel prvi del življenjepisnega ro-
mana o škofu Frideriku Baragu: LE ENO JE POTREB-
NO. Spisal Karel Mauser. Cena vezani knjigi \$3.—,
broširani \$2.—.

Iz ZDA smo prejeli novo pošiljko BELE KNJIGE,
ki prikazuje razvoj v naši domovini od aprila 1941 do
maja 1945 ter vsebuje okrog 10.000 imen v tem od-
dobju pobitih Slovencev ter vrnjencev iz Vetrinja. Cena
pet dolarjev.

oOo

Priporočamo tudi angleško knjigo (žepna izdaja)
SHEPHERD OF THE WILDERNESS. Življenjepisno
povest o Frideriku Baragu je napisal Amerikanec
Bernard J. Lambert. Bila bi lep dar vsakemu avstral-
skemu prijatelju. Cena en dolar.

Cerkev smo mi!

NEDAVNO SEM BRAL kaj zanimivo in poučno zgodbo, ki jo je prinesla izpod peresa O.N. tudi DRUŽINA v domovini. Znak, da je šla daleč preko meja Anglije, kjer se je odigrala. Pa ne nekje v zgodovini, ampak v našem času. Zato je dvakrat zanimiva in dvakrat poučna, saj smo del tega modernega časa tudi mi. Zgodba govori o "mrtvi Cerkvi v krsti", njen naslov pa je bolj veselega značaja: Vsi, ki so se videli, so se vrnili. Takole se glasi:

"Z izrazi globokega obžalovanja in v soglasju z našo župnijsko skupnostjo sporočam žalostno vest, da je umrla Cerkev v Yordentonu. Žalna slovesnost bo v nedeljo ob enajsti uri pri Sv. Juriju."

Ta časopisni oglas farnega župnika so s presenečenjem prebirali prebivalci Yordentona na Angleškem, z zanimanjem pa so o njem razpravljali tudi drugod. V nedeljo je bila yordentonska župnijska cerkev sv. Jurija nabito polna vernikov že ob pol enajsti uri.

Ob enajstih je stopil pred svoje farane župnik Wright in povedal: "Dragi verniki! Vidim, da povsem soglašate z menoj, da je naša Cerkev mrtva. Vaša številna udeležba dokazuje, da tudi nimate več nobenega upanja v njeno vstajenje. To vaše mnenje bi rad sedaj postavil še na zadnjo preizkušnjo. — Prosim vas, zvrstite se in pojdite drug za drugim mimo krste, ki leži pred oltarjem, in pogledajte mrtveca. Nato pa odidite iz cerkve skozi desna stranska vrata!"

Vsi v cerkvi so postali pozorni na krsto, postavljeno na črnem prtu pred oltarjem.

Župnik pa je še dostavil: "Ko boste vsi odšli, bom končal današnjo žalno slovesnost sam. Če bi pa kdo svoje mnenje spremenil, naj se, lepo prosim, vrne skozi

leva stranska vrata. V tem primeru bomo potem skupno opravili zahvalno božjo službo."

Nato je župnik stopil h krsti, dvignil pokrov in verniki so začeli hoditi mimo krste. Vsak je radovedno pogledal vanjo in odšel z nekako zaprepaščenim obrazom skozi desna stranska vrata.

Bil sem zadnji v dolgi vrsti. Premišljeval sem, kaj pomeni vsa ta čudna slovesnost. Kaj je prav za prav Cerkev? Kdo neki leži v krsti?

Opazil sem tudi, da so se začeli ljudje počasi in v vsej resnosti vračati v cerkev skozi leva stranska vrata.

Končno sem prišel do krste. Sklonih sem se in pogledal vanjo, da bi videl mrtveca. Prenesečen sem zagledal samega sebe — v ogledalu . . ."

Razumete zgodbo? Kaj bi je ne, saj je dovolj jasna in tudi zgovorna. CERKEV SMO MI! Res cerkev imenujemo tudi stavbo, kjer se vrši bogoslužje in se zbiramo oz. bi se morali zbirati verniki kot da bi prišli domov. A to so mrtvi zidovi, ki ne pomenijo nič, če ne obdajajo družine božjega ljudstva. Res govorimo tudi o Cerkvi z veliko začetnico, pa če si jo predstavljamo kot družbo pobožnih žena in otrok, družbo, kateri smo mi že dorastli in je ne potrebujemo, pojma Cerkve nismo nikoli zajeli. Ni Cerkev samo pobožna bratovščina, ki krščuje in poroča, pa končno na dostojen način tudi pokoplje. Če vmes ni zavesti včlanjenja v Cerkev in živega življenja kot člana Cerkve, so tudi te postaje zgolj zunanost, tradicija. Nekaj, kar je Kristus tako obsojal na farizejih in za katero je našel najtrše besede. CERKEV SMO MI, njen živi DEL moramo biti in samo na ta način nam bo zares nudila vse ono, za kar je bila od Kristusa samega tudi ustanovljena. Le tako nam bo lahko posredovala veselo oznanilo ljubezni in miru ter nas tesno povezala z Bogom.

Rimske slovesnosti

JUNIJSKE SLOVESNOSTI blagoslovitve našega zavoda **SLOVENIKA** v Rimu so po poročilih zelo lepo potekle. Že na nedeljo samo (17. junija) si je okrog 1500 Slovencev iz vseh delov sveta ogledalo zavodove prostore. Slovesnost blagoslovitve je bila naslednji dan (18. junija) in jo je opravil ljubljanski metropolit nadškof dr. Jože Pogačnik, najprej pa je mariborski škof dr. Držečnik odkril spominsko ploščo ob glavnem vhodu zavoda. Oltar zavodove kapele Marije Pomagaj je posvetil koperski škof dr. Jenko. Naslednji dan je škof dr. Lenič blagoslovil kapelo, tabernakelj in podobo Marije Pomagaj. Ta dan so bili gostje Slovenika romarji iz goriške nadškofije, katerim je maševal goriški nadškof Cocolin.

V torek 19. junija je bilo srečanje dobrotnikov Slovenika v takozvani Pijevi dvorani, v neposredni bližini Trga sv. Petra, ki je bila s svojimi 2000 sedeži premajhna za vse. Nastopil je Slovenski oktet, celovški pevski zbor "Jakob Petelin Gallus", ljubljanski zbor župnije sv. Petra in pa zbor "Rečan" iz Benečije, končno pa so nastopili še združeni pevski zbori. Ti nastopi niso bili tekmovanje. Bili so izpoved slovenske zavesti in prisotnosti v večnem mestu, izpoved hvaležnosti dobrotnikom, brez katerih bi Slovenika ne bilo. Pisatelj Rebula je v umetniški besedi izrazil svoje želje zavodu in posebej poudaril veselje nad tem, da so se ob slo-

venskem zavodu zbrali zastopniki vseh treh Slovenij: matične, zamejske in zdomske.

Sreda (20. junija) je slovenske rimske romarje zbrala k zahvalni maši v cerkev svetega Petra. Bilo jih je skoraj 2500. Z našimi škofi je somaševalo 99 slovenskih duhovnikov od vseh strani sveta. Govoril je škof dr. Grmič. Mogočno je med mašo donela slovenska pesem pod oboki kupole. Vodstvo bazilike je dovolilo celo uporabo velikih orgel, kar je zelo redko.

Zaradi velikega števila Slovencev se je tudi avdiencia pri svetem očetu vršila kar v cerkvi. Papež se je najprej opravičil, da skupine ne more ogovoriti v slovenskem jeziku, nato pa je zbranim Slovincem prebral svoj govor, iz katerega veje očetovska ljubezen do našega naroda. Posebej je poudaril, da **odlikuje slovenski zavod v Rimu z naslovom "papeški zavod"** in ga tako sprejema v svoje varstvo. Mnogi drugi podobni zavodi so čakali dolga desetletja na ta naslov, ki je za naš **SLOVENIK** brez dvoma znak, da je njegovo vodstvo v dobrih rokah, v vatikanskih krogih znano in priznано.

V četrtek (21. junija) so se romarji zbrali k sklepni slovesnosti v kripti bazilike sv. Klementa, na grobu slovanskega apostola sv. Cirila. Somaševanje je vodil mariborski škof dr. Držečnik in v govoru vzkliknil: **"Ko bi ne bilo sv. Cirila in Metoda, bi tudi Slovenika ne bilo!"** V znak hvaležnosti krasita vhod v Slovenik okni z umetniško podobo naših blagovestnikov.

Del slovenske skupine, zbrane z našimi škofi pred cerkvijo svetega Petra.

Vsi udeleženci slovesnosti blagoslovitve SLOVENIKA so odhajali iz večnega mesta z najlepšimi vtisi. Gotovo tudi zastopnika avstralskih Slovencev, melbournska rojaka **Anton in Marija Brnc**. Po poročilih se je slovesnosti udeležil tudi **dr. Ivan Mikula**, ki se te mesece mudi v Evropi.

Tudi avstralski Slovenci smo z nabirko preko MISLI doprinesli svoje k uresničitvi SLOVENIKA. In ni nam žal. Kljub temu, da je zavod žel med nekaterimi zdomskimi Slovenci tudi nasprotovanja in jih še, je naš starosta p. Bernard željo slovenskih škofov zdomstvu presodil, molčal in začel zbirati darove. Nič več ga ni brigalo, kaj vpijejo nekateri po naših zdomskih listih. Če kdo misli, da se je mož v osmem desetletju življenja

napak odločil, se zelo moti. Večkrat v dolgem življenju je storil tako in v zaupanju na božjo previdnost ter v dani službi Cerкви in narodu je vselej zadel pravo. Bodočnost bo pokazala, kako velikega pomena za naš narod in slovensko Cerkev je imeti svoj papeški zavod v Rimu. Samo kratkovidneži morejo nasprotovati tako prepotrebni zamisli. Slovenska Cerkev živi in bo živela, doživljala bo svoje zmage in poraze, a živela bo kljub težkim časom ter raznim preganjanjem vseh vrst s strani državnega vodstva in kljub prenapetim črnogledom v krščanski suknji. Naj z njo še dolga stoletja živi tudi SLOVENIK s svojim velikim poslanstvom za slovenski katoliški narod doma, v zamejstvu in zdomstvu!

CIRIL
IN
METOD

VARUJTA
SLOVENSKI
ROD!

Cerkev

Davno že bilo je, ko mrli tako so junaki,
mrli za vero, ki vam, novi preroki, je laž!
Laž . . . oh nikar, oh nikar! Rokó na srce in povejte:
Kdaj še razvilo je kal seme, steptano v zemljo?
Kdaj le spočelo je rast, nikar da drevo bi pognalo,
v čigar bi senci hladil zemlje poslednji se rod?
Slepci, obvezo z oči! Če meč ni potrebil trinoški
vere krščanske s sveta — vaše je delo zaman!
Vaši so trudi zaman, ker seme iz božjega vrta
včeraj in danes, vsekdar, večni zaliva Vrtnar!

MIHAEL OPEKA
(V katakombah)

Košnja v planini

Zaupno mi je povedal bivši p. urednik, kaj pravijo naročniki na moje pisanje. Pravijo pa to, da se mi bolje posreči kaj zanimivega prepisati, kakor pa kaj sam od sebe napisati. In je bilo še rečeno, da se z mojo jezikoslovščino le malokdo peča. Bolj pametno bo, če ostanim pri prepisovanju.

Lepa je ta! Ne bom obljubil, da se bom do konca poboljšal, zaenkrat naj pa še bo. Prepisujem iz tržaške MLADIKE drugi del spisa izpod peresa neke Mojce Rantove. Po mojem se res fletno bere. — Pepe Metulj.

KO JE MRAK po dolini dobival komaj sivkast videz, se je Andrej veselo vzpenjal po kameniti hribovski poti navzgor. Obšel je nekaj kmetij, kjer so se dušili petelini kot za stavo s svojim hrapavim kikiriki. Zaduhal je vonj po smolnatih vejah smrek, po mahu in gobah. Mogočno so stala drevesa v jutranjem miru; že so se oglasili ptički jutranji zarji v pozdrav.

Počasi se je dvigal više in više in globoko vdihaval omamni zrak gozda. Že je bil na vrhu. Skozi vejeve se je bleščala svetloba planine. Usedel se je na mehki mah, posut s srebrnimi iglami mecesna, da se oddahne. Že so se zlato zalesketali vrhovi najvišjih smrek v vzhajajočem soncu. Kaj dolina, kaj mesto! Tu je lepota, moč in življenje! S tihim glasom je zapel: "Oj le šumi, gozd zeleni . . ."

Kar začuden skoči pokonci: zaslišal je glas motorne kosilnice, tisti neprijetni glas stroja, ki se ga je bil težko privadil v tovarni. Hitro je stopil in stekel na kraj gozda in že zagledal možakarja, ki je vodil kosilnico proti njemu.

"Aha!" je ta zaklical, "pa sem te prehitel, Andrej; seveda ti si imel daleč; ravno prav si prišel. Glej, Neža že nese zajtrk".

Malo nejevoljno se je ozrl Andrej na teto, ki je že odkrivala lepo dišeče ajdove žgance, ki so se svetili od mastnih ocvirkov, in nalivala še vročo kavo.

"Tako", mu je šlo skozi možgane, "že tukaj visoko v planini bo stroj pregnal prelepo idilo košnje".

Za čas mu je malo prešla nejevolja, ko se je mastil v žganci in kavo, vendar je moral povedati svoje:

"Veš, teta, pa je bilo vendar lepše, ko smo kosili: lepo v vrsti drug za drugim. Kakor jeklene kače so švigale kose v šumečo travo; ko smo pa prišli na konec, smo stopili v krog in zavriskali, da so se zamajale puhaste vejice mecesnov in se je slišalo dol do vaških hiš. Moja Manca je vedno rekla, da dobro razloči moj krepki vrisk".

"Ja", ga je podražila teta Neža, "zato ti je rekla, da bi se ti priliznila".

Andrej je mirno pogoltnil zbadljivko in rekel: "Teta, ali se ti nisi nikoli priliznila svojemu fantu?"

"Ne, nikoli ni bilo treba. Moj Tomaž je rekel: mejduš, ti si punca, Neža, tako močne roke imaš, delala bova, da bo veselje! In res sva. Tisti dan, ko smo zvečer dobili Jaka, sem sama pokosila njivo detelje — Tomaž je bil na orožnih vajah — pa je bilo vse v redu. Ja, ja, včasih je bilo delo glavno, ljubimkanje je bilo le mimogrede".

Pričeli so z delom. Andrej je vajeno sukal koso in obrezoval za kosilnico nedostopne predele. Neža je z grabljami spravljala travo na sončne prostore. Andrej si je mislil: čakaj, teta, za tisti moj vrisk se ti bom pa že oddolžil. Tiho je stopil za njo, ko je vlekla travo izpod grma, in na vso moč zavriskal, da se je teta Neža, kot od bliska zadeta, sesedla na svoj ograbek.

"Ha, ha!" se je zasmel Andrej, "Vidiš, da moj vrisk le nekaj zaleže".

"Šema!" je rekla Neža, "vsak bi se te ustrašil, če takole zatuliš tik za njim".

Delo je šlo hitro izpod rok. Ko se je sonce bližalo zatonu, je bilo vse opravljeno. Še je imel Andrej čas, da je natrgal med drevjem in skalami šop najlepše dišečih ciklam, da bo razveselil Manco kot nekoč. Počakal je toliko, da je zašlo sonce in je zarja pozlatila planino. S to prelepo sliko v duhu se je vračal proti domu in svoje razmišljanje takole zaključil:

"Treba je kmetu strojev v sedanjem času; brez njih bi sploh ne mogel, ker ni delovne moči. Samo, teta Neža, tvoja planina pa mene ne bo več videla".

BARAGOVA ZADEVA

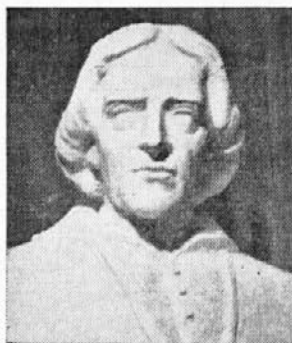
P. BAZILIJ

ZADNJIČ sem pri poročilu o obisku marquetteškega škofa Salatka v Sloveniji obljubil, da bodo v prihodnji številki MISLI kaj več napisale o poteku Baragove zadeve. Obljuba dela dolg — pa tudi prav je, da smo v Avstraliji o tej vseslovenski zadevi na tekočem.

Veliko let in obilico zgodovinsko-znanstvenega dela je vzelo od ustanovitve ameriško-slovenske Baragove zveze leta 1929 pa do januarja letošnjega leta. V juliju 1929 se je namreč vršil na ameriških Brezjah — v Le-montu — vseslovenski katoliški shod, ki je rodil BARAGOVO ZVEZO. Dne 2. januarja 1973 pa se je v Rimu pri kongregaciji za zadeve beatifikacije in kanonizacije oltarnih kandidatov uradno začel apostolski postopek Baragove proglasitve blaženim.

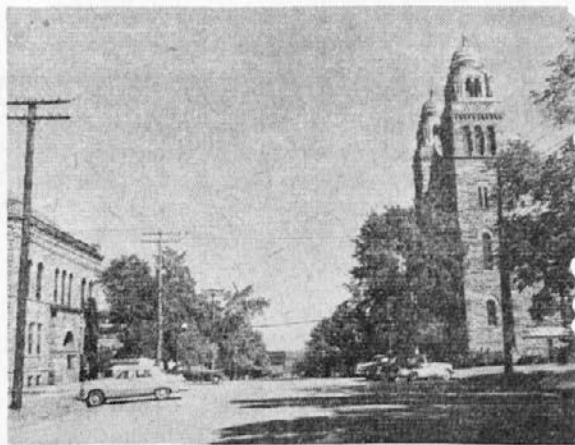
S tem seveda ni rečeno, da našega oltarnega kandidata do ustanovitve Baragove zveze nihče ni poznal; kakor ni rečeno, da je njegova zadeva s prenosom v Rim končana. Baraga je bil že v življenju priznan kot mož izrednih kreposti in o njegovem svetništvu se je govorilo in pisalo že takoj po njegovi blaženi smrti dne 31. januarja 1868. Prav teh sto in sto dokazov je dalo povod za sklep, da je treba zanj storiti še nekaj več kot ohraniti samo lep spomin. Postavljen naj bi bil na svetilnik, da njegov mogočni zgled javno potrdi in prizna tudi vesoljna Cerkev ter ga stavi vernikom v vzpodbudo in posnemanje. V tem je namen sleherne proglasitve blaženim in svetnikom, a pot do konca je dolga, ker je Cerkev v teh zadevah zelo stroga in natančna. Zlasti pri oltarnem kandidatu kot je naš škof Baraga zahtevajo zgodovinske preiskave mnogo znanstvenega dela. Ko gre na primer za svetništvo preprostega redovnega brata, ki je morda vse življenje napisal par pisem in nič drugega, so že s tem dejstvom prihranjena cela leta. Baraga pa je veliko pisal, da se samo čudimo, kje je pri vsem svojem neutrudnem misijonskem delu in naporu potovanj sploh našel čas. Kopica knjig, dnevnik, na stotine in stotine pisem ... In vse to še v več jezikih: od svoje slovenske materinščine pa do indijanskega jezika, ki mu je kot prvi dal slovnično podlago ter sestavil njegov slovar. Celo njegov osebni dnevnik je pisan v več jezikih — izbral je tistega, v katerem se je v danem trenutku najlaže izrazil. Če pomislimo še to, da so vsi njegovi rokopisi v različnih jezikih nad stoletje stari, bomo znali še bolj ceniti osebe, ki so se trudile vse to zbirati, razvozljavati, prevajati in urejati. Nič se ne čudimo, da so pri vsem tem delu potekla desetletja in tudi nas ne preseneča, da je mikrofilska knjižnica Baragove zveze v Marquetteu ena najbogatejših zgodovinskih zbirk; ne le za Baragov življenjepis, ampak za pionirsko življenje Gornjega Michigana sploh. In tudi se nič ne čudimo poročilu, da je bilo doslej za malo oltarnih kandidatov, če sploh za koga, zbranega toliko gradiva ...

Baragova zveza je po svoji ustanovitvi najprej zaži-

vela med ameriški Slovenci. Njen glavni namen je bil razširiti Baragovo ime in omogočiti denarna sredstva za zbiranje dokumentov in ostalo s tem v zvezi. Da je še živeči Baragov zgodovinar **ing. Jožef Gregorich**, v Ameriki rojen sin slovenskih staršev, v svoji gorečnosti za Baraga v svoje delo položil težke tisočake iz svojega žepa, tudi ni tajna. Težnja Baragove zveze pa je bila, da se razširi iz slovenskih začetkov ter postane vseameriška. Vodstvo je vedelo, da mora Zveza pognati korenine v marquetteški škofiji, če hoče uspeti na tem širšem polju in za sam postopek zavoziti na pravi tir. Saj se vsak kanonični proces mora začeti v škofiji, kjer je oltarni kandidat umrl. Zvezi je res uspelo, da se je preselila v Marquette. Celo njen zgodovinar Gregorich se je s svojo soprogo preselil iz Chicaga tjakaj, da je lažje uredil Baragov center ter zgodovinski arhiv. Škofijska zgodovinska komisija je sicer delovala že od leta 1952, uradno imenovana pa je zaživela v letu 1954. Načeloval ji je zdaj že pokojni generalni vikar Msgr. Zryd, njena duša pa je bil Jožef Gregorich.

Slovenski frančiškani si štejejo v čast, da smo doprinesli k delu za Baragovo zadevo velik delež. Da za

Baraga Avenue v Marquetteu, Michigan, s stolnico, ki hrani v kripti Baragov grob.

ustanovitelja Baragove zveze velja naš starosta **p. Bernard Ambrožič**, nam je več ali manj znano. Navdušenost za Baraga ga vsa leta ni popustila. Celo svoj zlatomašni jubilej v letu 1965 je porabil za to, da je med avstralskimi Slovenci in tudi Avstralcji razširil Baragovo ime ter poslal na tisoče podpisov s prošnjo za pospešitev Baragove zadeve marquetteškemu škofu. Duša dela, zlasti zgodovinskega, pa je bil pri Baragovi zvezi pokojni **p. dr. Hugo Bren**. Tudi zgodovinarja Jožefa Gregoricha bi Baraga ne imel, če bi ga za to ne navdušil **p. Hugo**. Brez frančiškanskih ameriških Brezij ter mesečnika Ave Maria bi Baragova zveza težko obstala in vršila svoje poslanstvo. Z imenom Baragove zveze sta v tesni povezavi imeni **p. Salezija Glavnika** in **p. Aleksandra Urankarja**, oba že pokojna. Dolgoletni tajnik Baragove zveze je bil pokojni, že v Ameriki rojen, **p. dr. Ciril Šircelj**, za njim pa sem leta 1953 tajništvo in urejevanje angleškega Baraga Bulletin-a prevzel jaz in obe službi predal pred odhodom v Avstralijo. Znan je **p. Bertrand Kotnik**, ki vsa svoja ameriška leta kot čebelica brska po dokumentih in je pripravam s svojimi zgodovinskimi izsledki ter prevodi iz nemščine zelo veliko koristil. V domovini pa je po vojni Baragovemu zgodovinarju veliko iskal in našel pokojni **p. Jožef Aljančič**. In končno je dobila Baragova zveza oz. škofijska zgodovinska komisija veliko pomoč v našem rimskem profesorju **patru dr. Brunu Korošaku**, ki je bil lani že drugič v Marquetteu. Brez dvoma je prav on s svojim temeljitim znanjem na polju svetniških procesov veliko pripomogel, da je šla cela zadeva na pravi in hitri tir ter se je vsaj za marquetteško škofijo srečno končala.

Ko k temu kadru frančiškanskih delavcev za Baragovo zadevo pripišemo še ostale rojake — nemogoče mi je naštetati imena vseh sodelavcev Baragove zadeve — vidimo, koliko dela je bilo vložene in na koliko poljih. Pokojni škof dr. Gregorij Rožman, pokojni dr. Franc Jaklič, Baragov življenjepisec, Msgr. Zaplotnik, dr. Maksimiljan Jezernik v Rimu, dr. Filip Žakelj v Argentini, Baragov postulator v domovini dr. Vilko

Fajdiga ... Očetje lazaristi z Ladislavom Lenčkom na čelu so vsa ta leta med našim ljudstvom za Baraga veliko storili. Koliko Baragovih proslav, spisov, navduševalnih akcij in nabirk je videla ta doba od ustanovitve Baragove zveze: doma, v Severni Ameriki in po vojni tudi v Južni, kamor so se po vojni v Argentino preselili naši "Katoliški misijoni". Južnoameriška Baragova zveza je bila vsa povojna leta zelo zelo delavna in je še.

Lanski hitri zaključek dolgoletnega zgodovinsko-znanstvenega dela je nekako prijetno presenetil vse, ki smo zasledovali potek Baragove zadeve. Zelo informativno ga opisuje naš strokovnjak **p. dr. Bruno Korošak**. Iz Marquetteja je dne 3. septembra 1972 pisal v Ljubljano **p. Vendelinu Špendovu**, uredniku frančiškanskih "Srečanj". Takole se glase njegove vrstice:

Sporočam Ti, da smo ves proces za proglašitev Baraga za blaženega končali v rekordnem času desetih dni: začeli smo 22. avgusta, na praznik Marije Kraljice, končali na prvo soboto v septembru, včeraj 2. septembra. Nikdar v zgodovini Cerkve še ni takšen proces tako hitro in tako lepo potekal, kakor ta. Drugi procesi trajajo navadno vsaj šest mesecev če ne več in potem še eno leto, da se vse prepiše in pripravi za Rim.

Za prvi del procesa, ki obravnava vse, kar je Baraga pisal, sem že meseca julija pripravil točen popis vseh njegovih del in člankov ter prepis 645 njegovih pisem. Pripravil sem tudi popis vsega, kar so člani Baragove zgodovinske komisije, ustanovljene leta 1952, doslej pripravili glede Baragovih spisov in glede potrebne dokumentacije; tu sem na častnem mestu omenil **g. Gregoriča** in **p. Hugona Brena**, ter seveda tudi **p. Jožefa Aljančiča**, **Msgr. Zaplotnika** in **Franceta Jakliča**. Nato sem že vnaprej pripravil vse zapiske sej v latinščini, ker smo morali zasliševati vse še živeče člane zgodovinskega odbora.

Za drugi del procesa, ki je bil o sluhu svetosti, sem že pred dvema letoma, ko sem bil tukaj, pripravil spis vseh listin, ki naj jih tukaj pripravijo za proces. In ko

Ena izmed sej škofijskega procesa v Marquetteu, Michigan. Škof Salatka sedi za skrajnim koncem mize. P. Bruno je zadnji na levi strani slike, škofijski postulator, kapucinski pater James Wolf, pa zadnji na desni.

sem letos prišel sem, je bilo pripravljenih preko 600 izvornih dokumentov na preko 2000 straneh. Gotovo bodo vzbudili silno pozornost v Rimu, posebno še, ker so originali v slovenščini, kjer je to potrebno. Prve dni avgusta sem jih vse še enkrat pregledal in popravil, nato pa pripravil latinske zapiske in druge formalnosti. Danes pa bom pričel s prepisovanjem pričevanj, ker smo vsa pričevanja samo registrirali na glasovne trakove, da je šlo hitreje izpod rok. Če mi bo ljudi Bog dal dovolj moči in potrpežljivosti, bom ta pričevanja prepisal do konca septembra, nakar bomo vse akte poslali v Rim.

Pričevanja so bila zelo zanimiva, posebno ker so vsa prikazala Baraga pod posebnim vidikom: tako imamo sedaj vsaj štiri razlage njegovih potez in osebnega doživljanja Baragovega pričevanja svetu. Takozvanih čudežev imamo okoli petnajst, toda zdravnik, ki sem ga tudi klical na sodišče, je bil bolj skeptičen o telesnih ozdravljenjih. Msgr. Scheringer pa je tudi to stvar s teološkega stališča krasno osvetlil.

Tako p. Bruno. Pismo je lep dokaz, da vse dolgotrajne priprave niso bile zaman in so občutno pomagale k hitremu delu procesa. Pa tudi v dneh škofijskega procesa samega so morali v vsej natančnosti izvršiti gigantsko delo.

Zadnje dni septembra so bili vsi dokumenti postopka pripravljeni. Štirinajst debelih zvezkov: o tem, da Baraga doslej niso izkazovali javnega čiščenja, o slovesu njegove svetosti, o njegovem življenju junaških kreposti, o uslišanjih na njegovo priprošnjo in čudežih.

Marquetteški škof Charles A. Salatka in škofijski postulator, kapucinski pater James Wolf, sta 14. novembra 1972 izročila vse dokumente apostolskemu delegatu v Združenih državah, Luigiju Raimondiju. Njegova naloga je bila odposlati zvezke škofijskega postopka svetemu sedežu v apostolski postopek.

Misli, Julij 1973

Naslednji dan je na vseameriški škofijski konferenci škof Salatka govoril o vprašanju Baragove beatifikacije. Konferenca je sestavila glede Baragove zadeve resolucijo, katero je podpisalo 300 ameriških škofov. V Rim jo je poslal philadelphijski nadškof in kardinal John Krol, predsednik ameriške škofovske konference. Slovenski škofje pa so podprli prošnjo ameriških škofov dne 20. januarja letos, ko so na svetega očeta poslali svojo utemeljeno prošnjo za pospešek Baragovega procesa.

Dne 24. novembra je bil v Rimu določen za rimskega postulatorja Baragove zadeve rektor severnoameriškega kolegija, škof James Hickey. Baragova zadeva mu je že dolgo znana, saj je bil rojen v Baragovi deželi: doma je iz škofije Saginaw v Michiganu. Kot smo poročali v zadnji številki MISLI, je spremljal letos v maju škofa Salatka na obisku v Sloveniji.

Rim je objavil, da se je apostolski postopek za proglazenje Friderika Baraga blaženim pri tozadevni kongregaciji uradno pričel dne 2. januarja 1973. Važen datum, katerega smo vsi Baragovi častilci in delavci za njegovo zadevo težko pričakovali. Torej je zadeva na končnem tiru in se je začela počasi z znanstveno preiskavo za preiskavo pomikati proti zaželenemu cilju. S tem seveda ni rečeno, da se še kje ne zatakne. A za

Model veličastnega spomenika (zgoraj), o katerem je poročilo na strani 202. Spodaj pa je že postavljen kip, ki meri 35 čevljev

enkrat ne kaže, saj so bile marquetteške informacijske priprave tako dobro izpeljane. Medtem se je zgodilo še to, da je bil apostolski delegat Raimondi povišan v kardinala in imenovan prav za prefekta kongregacije za zadeve kanonizacij. Ker Baragovo zadevo pozna že iz Amerike, smemo pričakovati njegovo vsestransko pomoč.

Tako sem s temi vrsticami osvetlil zadevo našega oltarnega kandidata Friderika Baraga vsem, ki se zanjo zanimajo. Prav za prav bi morala zanimati nas vse, saj je Baraga naše lipe list in to je kljub svojemu delovanju izven domovine vselej tudi priznaval. Pri vsem znanju jezikov in svojih nemških šolah je imel za svoj materinski jezik slovenščino. Kljub temu, da so ga nekateri hoteli prikazati kot Avstrijca — je bil pač rojen v starem avstrijskem cesarstvu — je Baragova zveza dosegla priznanje njegove narodnosti, ne državljanstva. Saj se državljanstvo celo v dobi enega življenja menjava po okoliščinah in prav za prav nima pomena. Če se prav spominjam, je naš Baraga umrl kot ameriški

državljan, četudi v Washingtonu zaradi svojih potegovanj za pravice Indijancev ni bil ravno priljubljen.

Sicer bo pa naš Baraga kasneje kot blaženi ali svetnik dobil vesoljni značaj, kot je vesoljnega značaja Cerkev. S tem seveda ni rečeno, da nanj kot njegovi ožji rojaki ne smemo biti posebej ponosni. Tudi Italija ima svojega Frančiška in Francija Malo Cvetko. Sleherni narod je upravičeno ponosen na svoje svetnike, četudi zato niso nič manj naši kot njihovi.

Kot si moramo po besedi Kristusa sami izprostiti delavce za božji vinograd, tako si moramo sami izprostiti tudi svoje svetnike. Zato se našem Frideriku Baragu radi priporočajmo v pomoč pred božjim prestolom, kjer uživa — kot smo prepričani — plačilo za svoje krepostno življenje. In radi vključimo v svoje molitve tudi njegovo zadevo, ki se tako lepo bliža svojemu uspešnemu zaključku. Baraga zares zasluži priznanje pred vsem svetom: kljub temu, da je od njegovega gigantskega življenjskega dela v službi Bogu in od njegove blažene smrti preteklo preko sto let, ima našemu pknocilskemu času zelo veliko povedati.

Oh, ta mladina!

ANICA SRNEC

V majskih počitnicah sem bila v Novi Zelandiji. O tej deželi sredi oceanov pravijo, da je ena najlepših na svetu. Ker prirodnih lepote med kratkim obiskom nisem dostikaj videla, bom raje napisala kaj o ljudeh, ki sem jih srečala.

Prvi vtis, ki ga človek dobi, je najmočnejši. Meni so se zdeli Novozelandčani zelo prijazni, kamor koli sem se obrnila: na ulicah, v trgovinah, v družbi... V osebnem stiku sem bila največ z mladimi ljudmi v Wellingtonu: z učitelji, socialnimi delavci, zdravniškimi sestrami, študenti. Ob njihovem medsebojnem odnosu sem bila res prijetno presenečena. Mlade ljudi v šoli kakor tudi na univerzi poznam največ le s katedra in mi je ta priložnost živeti med njimi in z njimi v marsičem odprla oči. Njihova velikodušnost, nesebičnost in pripravljenost za pomoč, so se mi v začetku zdele kar neverjetne. Opazovala sem, kako so kar enostavno eden drugemu posodili avto, koga kam zapeljali, nudili prenočišče ali hrano nepričakovanim obiskom. In vse to s tako lahkoto ter neprisiljeno prisrčnostjo, da se je videlo na prvi pogled, kako so temu vajeni. Nehote mi je prišlo na misel, kako mi starejši ljudje znamo biti ozkosrčni ob podobnih prilikah. Ker se navadno ob mlade danes le spotikamo ter gledamo same napake in slabosti, bom tokrat povedala kaj pozitivnega o mladini na splošno.

Najprej se ozrimo malo po svetu. Dnevno časopisje le redko omeni raznovrstna gibanja in zborovanja, razen če lahko poroča o kakem škandalu. Vendar je takih gibanj dandanes nešteto in v njih se zlasti mladina trudi zgraditi boljši svet. Naj jih omenim le nekaj, ki so mi znana.

V Južni Franciji se mladina že več let zbira za veliko noč v vasi Taizé ob ekumeničnem samostanu. Letos jih je prišlo okrog 18.000 iz vseh delov sveta. Z redovniki skupaj molijo, izmenjavajo mišljenje in razmišljajo o smislu življenja. To vprašanje si postavlja zlasti mladina iz razvitih dežel, kjer so tolikim ljudem materialno dobrite postale cilji v življenju, dostikrat celo na račun socialnih krivic. Razporoke, samomori, obiski psihiatrov in polni sanatoriji bolnikov vseh mogočih mentalnih motenj pa glasno govorijo, da človeka samo materialno udobje ne more osrečiti. Drugo leto v avgustu bo v Taizé takozvani "KONCIL MLADIH", katerega se bo udeležila mladina iz vseh celin. Že papež Janez je to samostansko skupino v Taizé imenoval "majhno pomlad" v Cerkvi. Saj se od tam mladina vrača na svoje domove uravnotežena, z vero v dobroto in s prepričanjem v srcu, da bo svet toliko boljši, kolikor bo vsak človek boljši.

Podobna srečanja mladine so v Loppiano v Italiji. Letos za prvi maj se jih je tam zbralo preko 8.000 iz 43 različnih dežel. Na travniku mednarodne šole so postavili zvočnike in šotore. Zanimive govore in konference je poživilo grupno petje različnih narodnosti. Temeljna misel zborovanja je bila: če hočejo narodi živeti v miru in razumevanju, se moramo najprej med seboj spoznati. Ta osebni stik nas bo napravil bolj tolerantne, obenem pa bomo eden drugega obogatili. Že moderna tehnika nas vodi do tega, da postajamo vedno bolj in bolj državljani sveta: razdalj skoraj ni več. Kristus sam nas uči, da smo si vsi bratje — torej ne sme biti prostora za ozkosrčnost!

Verski list DRUŽINA je poročal o gibanju, ki se

imenuje "Stegnjene roke". Imelo je zborovanje v Firencah, kjer se je zbralo okrog 50.000 mladih. Iskali so skupna pota, kako najuspešnejše pomagati deželam v razvoju. Nočejo ostati samo pri besedah: svoje prepričanje in mladostno pripravljenost hočejo pokazati v vsej konkretnosti dejanj.

Tudi tu v Avstraliji slišimo o raznih gibanjih kot "Children of God" in "God's Quad", ki hočejo na poseben način pomagati mladini, zašli na napačno pot. Slišali smo že ime "Jezus' People", kako je ta skupina lansko leto v Londonu pomagla organizirati v protest proti splavom Festival of Light. Poleh teh moremo omeniti še celo vrsto verskih in javnih organizacij, ki posredujejo mladim iti na prostovoljno ter neplačano delo v nerazvite dežele. Nešteto mladih izobražencev je več let svojega življenja darovalo revnim po Aziji, Afriki ali Južni Ameriki.

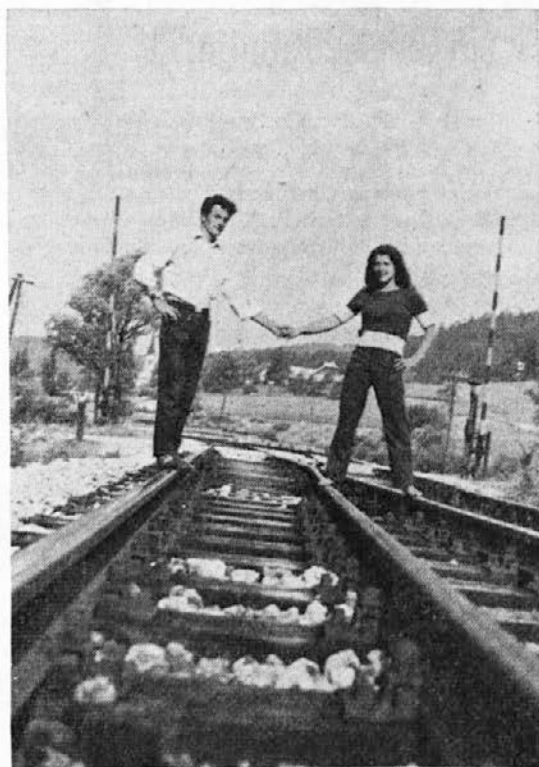
Pa tudi pri mladih, ki ostanejo doma, lahko opaziš sočutje do sočloveka. Statistika nam pove, da se večina mladih vzgojiteljev po končanem študiju prijavi za šole v revnih krajih, ker čutijo, da je tam potreba večja in njih delo bolj zaželeno.

Kar osebno pri mladini občudujem, je **iskrenost** in **doslednost**. Nedavno smo z maturanti pri nemški uri obravnavali onesnaženje — pollution: vzroke, nevarnosti in praktične rešitve. Ena od deklet se je dvignila in svetovala: "Pojdimo na dvorišče in poberimo smeti!..." Njene besede so se mi zdele lep dokaz, da se današnja mladina kaj malo zmeni za naše besede in debate, če mladinsko ne dokažemo naše iskrenosti in smo pripravljene pokazati voljo tudi do dejanj.

Iz istega vzroka mnogo mladih izgubi vero, saj je **krščanstvo način življenja**, ne le lepe besede, ki jih brez truda nudimo mladini.

Željo po doslednosti najdemo v pismih po mladinskih revijah kot je na primer naše **OGNJIŠČE**. Mladina iskreno išče poti živeti pristno krščanstvo, ki ga tako malo najde v nas starejših.

Ta mladinska pisma večkrat obravnavajo tudi problem moderne dobe — **osamljenost**. Isti problem lahko odkriva sleherni vzgojitelj tudi v navadnih šolskih spisih. Na tem polju bi bilo dobro malo samokritike nas odraslih, zlasti staršev. Dostikrat se niti malo ne zavedamo, kako se otroci počutijo osamljeni. V času, ko smo mi doraščali in se razvijali, nam je bil ta občutek skoraj povsem tuj. Imeli smo okrog sebe ljudi. Sama se spominjam, kako so mi mama in tete odkrivala čudoviti svet pravljic in povesti pri delu ali v toplem domačem okolju zimskih večerov. Naša mladina pa je izpostavljena preko televizije nasilju in klanju, ljubezenskim avanturam in vsem mogočim problemom odraslih. Vseh teh stvari še ne morejo pravilno razumeti, puste pa žal njih razvoju nepopravljiv vtis. Pa celo z najboljšimi sporedi jim televizijski ekran ali radio ne moreta nuditi tistega toplega kontakta in bujne domišljije naših babic ali tetk. Mogoče se preveč podimo za delom, ker hočemo nuditi svojim otrokom materialno udobje; ali pa napačno sklepamo, da televizija lažje zadovolji otroke

Naša mladina je na razpotju. Kam jo vodi tir življenja?

kakor bi jih mogli mi. Znanstveno je dokazano, da noben avtomat ne more nadomestiti osebnih človeških odnosov. Minister Chipp je svoj čas preko televizije prosil starše, naj si vendar vzamejo čas za pogovor s svojimi otroci. Dosti mladih se danes poda na krivo pot, ker so jim bili starši — tujci.

Otroci so rojeni z dobrimi in slabimi nagnjenji. Dobra vzgoja obstaja tudi v tem, da damo mladim čim več priložnosti za dobro, namesto da jih vedno opozarjamo na to, česar ne smejo delati. Otrokom moremo in moramo pomagati pri rasti in razvoju tega, kar je dobrega in plemenitega v človeškem bitju. Naravno se bodo pri tem najprej ozirali za našim lastnim dobrim zgledom. Ga bodo našli?

VERJAMEM

Vseeno verjamem
v smeh pomladi
in izjokano jesen . . .

Vem, da lesk sonca
ni prekril mojih upov
v pretekli noči.

Verjamem, ker verujem vate,
— moj Bog!

DANICA NOVAK

Če bo pesem utihnila,

bo tod izumrl slovenski rod

Zanimiv članek o slovenskem življenju (ali umiranju) je prinesla DRUŽINA izpod peresa P. BRATINA. Obravnava problem našega zamejstva v tem kotu domovine pod Triglavom. — Urednik

VIŠARSKA
MATI
BOŽJA
in njeno
svetišče
visoko med
planinami

Kanalsko dolino poznamo predvsem po višarski božjepotni cerkvi. O sami dolini ne vemo veliko; še manj o ljudeh, ki tod živijo. In vendar je bilo to področje še pred kratkim znotraj naše jezikovne meje. Ponašalo se je z vrsto slovenskih vasi, kot so Ukve, Ovčja vas, Zabnice, Bela peč, pa tudi Trbiž, Kokovo in Rabelj — na drugi strani pa še Naborjet, Lužnice in Lipanja vas. Nekaj Slovencev je živelo celo v Pontebli. Danes so kraji že skoraj povsem potujčeni. Korošcev — tako se imenujejo prebivalci sami —, ki bi se čutili Slovence, je malo. Pa tudi za te velja, da so že skoraj v celoti "nemško govoreči Slovenci". "Korošci so Slovenci, Avstrijci bi radi bili, Italijani pa morajo biti", pravi Viktor Stanič, ki je dolga leta župnikoval v teh krajih.

V Kanalski dolini sta danes le še dve slovenski župniji: ukvanska in žabniška. Pa tudi sem počasi vdira tuj duh, ki se bo, ko bosta odšla oba beneška duhovnika Zaharija Succaglia in Mario Černet, še vidneje razbohotil. Tako se zdaj počasi, a skoraj zatrdno poslavljamo od dela slovenskega narodnega ozemlja in njegovih prebivalcev; dela, za katerega so naši predniki v zgodovini marsikaj

pretrpeli, da je ostalo naše. Vse to trpljenje zdaj počasi odteka v pesek...

BOŽJA POT NA TROMEJI

Zazvonilo je. Že naslednji trenutek smo se dvignili proti Višarjam. Velika gondola, v katero gre do 25 ljudi, se je rahlo pozibavala, mi pa smo opazovali dolino pod seboj. Vse širša je postajala. Proti zahodu so se v soncu bleščale Ukve, na jugu se je očem ponujala Ovčja vas, za njo se je pod mogočnimi špiki Julijcev razprostirala Zajzera. Na severu so rastle Žabnice. Dolina se je vedno bolj in bolj odpirala proti vzhodu, proti Trbižu.

Čez dobrih sedem minut smo bili na Višarjah. Kar nekajkrat in — premalo naporna se mi je zdelo "pot". Mnogo manj zanimivega ti ima povedati, kot če jo prehodiš peš iz Žabnic ali iz Zajzere. Tudi mnogo manj romarskega občutja je v tebi, če se brez vsakega napora znajdeš pred najvišjo slovensko božjo potjo, pri višarski Materi božji. Počutiš se turista, brez tistega resničnega duha pobožnosti in občudovanja, ki ti ga milostno izprosi naporna hoja navkreber.

Višarje so zelo stara božja pot. In ker stoji na tromeji

slovenskega, germanskega in romanskega sveta, zelo pomembna. Vsaj morala bi biti. Kraj sam je tako posrečeno izbran in tako daleč od razprtij v dolini, da kar sam po sebi vabi v zbranost duha in mišljenja. Misel na prihodnje in božje družbi ljudi različnih narodnosti v eno božje ljudstvo.

Med romarji prevladujejo Slovenci. Seveda pa ne manjka niti Italijanov niti Avstrijcev. Med tednom je obiskovalcev bolj malo, ob nedeljah pa se v poletnih mesecih zbere na Višarjah do dvesto, tristo romarjev.

V zadnjih letih Višarje precej obnavljajo. Zasluge ima predvsem žabniški župnik Mario Černet. V cerkvi sami je že pred leti Tone Kralj obnovil svoje slike; popravili so streho in ometali zunanje stene. Veliko dela in denarja je šlo za romarske domove, ki so jih predelali iz nekdanjih hlevov.

Neprijetno vplivajo na obiskovalce s kramarjijo obložene gostilne. Ponujajo marsikaj, a malo takšnega, kar bi bilo vredno spomina in denarja.

OVČJA VAS IN UKVE

V imenih je prikrita vez med volkom in ovco. Verjetno izvira še iz tistih časov, ko je bila Ovčja vas področje ovčjih čred, Ukve pa ozka dolina pod planoto, na kateri so strašili volkovi.

O Ovčji vasi je zapisal alpinist Kugy, da spada med najlepše slovenske kraje. Vse ima — od ravnine pred vasjo do snega v vrhovih Julijcev. Žal pa živi danes v njej prav malo Slovencev. Odšli so ali pa pomrli in na njihovo mesto pridno prihajajo petični turisti.

Pred vasjo smo srečali skupino šolarjev. Prvi, kvečjemu še drugi razred bi jim prisodili. Učiteljici sta jih venomer nekaj opozarjali, v italijanščini seveda. Med otroki je bilo tudi nekaj Slovencev. Ti se morajo vse od mladih nog pogovarjati in učiti v tujem jeziku. Italija je tudi v Kanalski dolini vztrajno zavračala zahteve po šolah v slovenskem jeziku, dovoljevala pa je pouk v nemščini. Tako naše ljudi počasi prekvaša tuje mišljenje in občutje.

Ovčja vas nima slovenskega duhovnika, pa tudi italijanskega ne potrebuje več...

Ukve so za zdaj še živa slovenska vas. Čeprav je v njej že precej italijanskih priseljencev, največ uradnikov, in nekaj nemško govorečih družin, obiskovalec še vedno naleti na domače, slovensko vzdušje. Utrip vasi uravnava terkeve in gostilna.

Narodno zavest so v glavnem ohranjali slovenski duhovniki. Poleg gospoda Češerna se Ukvani posebej spominjajo Viktorja Staniča, ki je spet uvedel slovenščino pri verouku, sezidal dve cerkvi (v vasi in na planini) in se na vsakem koraku trudil za živo slovensko vzdušje.

Tudi gostilne imajo svoj pomen. V njih sliši našo govornico, zlasti pa našo pesem. Le-to ohranja predvsem srednji rod. Ko bo ta odšel, bodo za Ukve napočili hudi časi. Morda se večina, in to je najbolj žalostno, niti ne bo zavedala tega "hudega". Trpeli bodo pač tisti, ki bodo še čutili glas krvi in moč korenin.

Ukve sta rešavali še dve okoliščini: prva je kmečko

prebivalstvo, ki je bilo vezano na lastne življenjske sile, druga pa odločen odpor proti Italijanom. Ti so se slabo izkazali zlasti v času fašizma.

V zadnjem času se položaj spreminja. Mladina skoraj ne zna več slovensko ali pa zveni njena govornica že zelo italijansko. Šola in verouk sta v italijanščini. Izobraženci se odseljujejo, delavci se počasi privajajo ozračju delovnih mest. Najbolj zapleteno pa je vprašanje okoli 30 slovenskih fantov, ki se ne mislijo poročiti. Morda je to največja odgovornost do umirajočega slovenstva.

Kvas slovenskega počutja in občutja je še vedno pesem. Prav elementarna želja po petju je našega človeka v Ukvah in ostalih krajih Kanalske doline reševala pred potujčevanjem. Peli so v cerkvi, gostilni in na planini, v vojni in miru, v letih fašizma in krščanske demokracije. V njej so vedno znova, ne da bi se tega zavedali, našli moč in upanje. Ko bo pesem utihnula, bo tod izumrl slovenski rod.

VIŠARSKI ZVON

Ljubezen do petja je v dolini pod Višarjami rodila marsikateri zbor, pa tudi marsikatero žrtev. Kajti pesem zahteva požrtvovalnih pevcev. Ljudje so žrtvovali čas in moči, da so skupaj ubrano zapeli. V zadnjem času so zbori vse bolj redki...

Novo upanje je zbudil Višarski zvon, ki združuje pevke in pevce iz raznih slovenskih vasi v dolini, največ iz Ukev in Žabnic, in ga vodi duhovnik Avgust Ipavec. Zamisel je zadela v črno, kot pravimo. Pred dobrim letom je "Gustelj" začel zbirati pevce in kmalu jih je bilo 45. Navdušenje je kar vidno rastlo, krona vsega pa je bila prva, krstna manifestacija slovenske pesmi v Trbižu. Dogodek je tako razgibal dolino, da so Slovenci spet zadobili vero vase.

Poslej je Višarski zvon z uspehom nastopil na mnogih slovesnostih in revijah, med drugim v Gorici in v Trstu. O njem je poročala tudi ljubljanska RTV. Velik uspeh je doživel 2. junija letos na Jesenicah.

Seveda se zbor prebija skozi mnoge težave; včasih že kaže, da bo propadel, pa ga spet "nekaj" ohrani. Vaje so v Žabnicah, kjer slovenske sestre rade dajejo na voljo potrebne prostore, pa tudi nekaj pevske moči.

Žabnice, druga živa slovenska župnija, ležijo v tistem delu Kanalske doline, kjer poteka razvodnica med Jadranskim in Črnim morjem. Polje pod vasjo je bilo včasih poplavljen in v poletnih mesecih so v napol izsušenih mlakah regljale žabe. Od tod tudi ime.

Med vaščani je danes že precej Italijanov, še več pa nemško govorečega prebivalstva. Slovencev, ki bi se živo zavedali narodne pripadnosti, je malo. Prav radi pokažejo, da znajo tri jezike. Po zadnji svetovni vojni so v okoli 20 slovenskih družin prišle italijanske neveste. S seboj so prinesle italijansko usmerjenost in mišljenje. Čeprav moramo po eni strani razumeti položaj, po drugi z žalostjo ugotavljamo usodnost takšnih odločitev. Za narodnostno umirajoča področja so poroke s tujkami usodne. Saj spodredujejo korenine.

(Konec na strani 195)

P. BAZILIJ

SPET TIPKA

5. julija 1973

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 86-8118 in 86-7787

Adelaidski naslov: Holy Family Slovene Mission,
47 Young Ave., West Hindmarsh, S.A. 5007
Telefon: 46-5733.

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic. 3101
Tel.: 86-9874

● Letos v juliju poteče tretje leto, kar smo v Adelaidi dobili Slovenci svoj verski center: MISIJON SVETE DRUŽINE. Res skromna hišica za enkrat, a na obsežni dvojni parceli, sosednji Slovenskemu domu adelaidskega društva. Naš misijon ima v hiši preprosto kapelico in duhovniško pisarno, da rojaki vsaj vedo, kje dobijo svojega duhovnika, kadar se pri rednem obisku zadržuje v Adelaidi. Ko bo Adelaida dobila stalnega duhovnika, kar upamo, bo naš center bolj zaživel. Za enkrat stanuje v hiši gospa Golobova, da ni prazna in izpostavljena tatovom in uničevalcem. Hišica je znotraj čedno urejena, zar kar se imam zahvaliti zlasti požrtvovalnemu Ivanu Kovačiču in mnogim rojakom, ki so mu v teh treh letih prišli na pomoč.

Vsi katoliški Slovenci v Adelaidi so na ta svoj skromni začetek lahko ponosni. Saj upamo, da se bo center razvil v teku let, dobil poleg duhovnika tudi slovenske sestre in cerkvico. Kratki obiski s slovensko mašo vsaka dva meseca so premalo, da bi se slovensko versko življenje res na zunaj pokazalo in nam dalo zavest ene slovenske verne družine. Sicer so nekaterim žal še ti obiski odveč in naš misijon v bližini Slovenskega doma trn v peti. Osebnost vidim prav v tej bližini prednost, ki jo bo pokazal čas. Saj je velika večina rojakov le verna, slovenska kultura pa od vsega početka tesno prepojena z vero, saj je iz vere vzklila. Sem optimist in zato prepričan, da v Adelaidi slovenskemu kulturnemu udejstvanju še ni skopan grob. Tudi misijon Svete Družine bo doprinesel svoje, da pogreba še ne bo.

Ob koncu tretjega leta naše nabirke za odplačilo Misijona se iz srca zahvaljujem vsem rojakom, ki so pomagali z delom in darovi Bog Vam stotero povrni! Na dolg (zemljišče s hišo je stalo \$12,000) smo do danes vrnili s skupnimi močmi kar lepo vsoto \$8,134.78. Naj tu omenim, da je škof dr. Stanislav Lenič, ko je darove

Prvi krst v kapelici adelaidskega misijona sv. Družine — 25. septembra 1971. Jamnikova Cvetka drži svojega Marka, pomaga pa ji botra Olga Orel.

avstralskih Slovencev razdeljeval v dobre namene, poklonil adelaidskemu misijonu 200 dolarjev. Hvaležen sem mu za to njegovo gesto, saj izraža razumevanje nadpastirja, ki ve, kaj verski center izseljencem pomeni.

Dolga na našem Misijonu imamo torej se \$3,865.22. Z dobro voljo in skupnimi žrtvami gremo v četrto leto in bodočim načrtom naproti. Za sleherno pomoč pa že vnaprej iskrena zahvala!

● Nedelja telove procesije v Kew (24. junija) je bila sončna in kar prijetna za zimski čas. Procesija je šla okrog cerkve, preko igrišča in nazaj do glavnega vhoda, kjer je bil na vrhu stopnišča blagoslov za vernike, ki so se zbrali pred cerkvijo. Vsaj skromen spomin na veličastne procesije, ki smo jih bili vajeni doma za ta praznik. Ohranimo ga kot našo tradicijo daleč od domovine!

● Tudi žeganje na prvo nedeljo v juliju (1. julija), ko smo praznovali naša cerkvena zavetnika Cirila in Metoda, je privabilo v Kew precej rojakov. Bila je krasna sončna nedelja. Ob desetih smo imeli v cerkvi slovesno bogoslužje, nato pa smo se zbrali v dvorani k zakuski, ki je potekla v res prijetnem domačem vdušju. Organizacijo postrežbe so odlično izvedle članice društva sv. Eme, gospodinje pa so nanosile dovolj jedil, da je bilo za vse dovolj. Enim in drugim iskren Bog plačaj! Posebej zahvala naši s. Emi, saj kuhinja Baragovega doma z njo na čelu za takele slovesnosti doprinese levji delež.

Na dražbi smo imeli punčko, ki jo je pripravila in podarila gospa Marcela Bole. Vodil je dražbo g. Ma-

tjan Lauko, ki se je že ob prejšnjih prilikah izkazal kot veščak. Darilo je dobil Grandovčev Feliks, pa je dal punčko ponovno na dražbo ter je končno postala last Plesničarjevega Franka. Bilo je dosti smeha, Fond za Dom za ostarele pa je z dražbo dobil lepo vsoto \$80.00. (Nekaj centov smo dodali, da je okrogla številka). Bog plačaj vsem, zlasti g. Lauku.

● Zadnje tedne nam angel smrti ni prizanesel. Našo naselbino je obiskal kar prevečkrat: tri slovenske mame so odšle po plačilo k Bogu, od otrok pa je tudi izbral tri med svoje nebeske krilatce.

Dne 20. junija je v starosti sedemdeset let na domu v Caulfieldu nenadoma umrla, zadeta od srčne kapi, gospa **Valentina SCHUBERT** r. Grassmayr, mati gospe Gite Mihelčičeve. Med našimi upokojenci je bila dobro znana, saj se je udeleževala njihovega krožka v Slovenskem domu. Kdor je kdaj obiskal dom dr. Franca Mihelčiča, jo je našel nasmejano in pripravljeno za šale. Res prava Gorenjka. Rojena je bila dne 10. februarja 1903 v Trziču. Po vojni je bila v Avstriji, odkoder je v juliju 1951 z družino svoje hčerke Gite emigrirala v Avstralijo (na ladji "Castel Bianco") in ostala z Mihelčičevimi vse do svoje smrti. Njena druga hči Lori je poročena v Tasmaniji. Nenadna smrt je vse hudo prizadela in jo bodo zelo pogrešali.

V našo cerkev so pripeljali pokojnico za večerno mašo v četrtek 21. junija, naslednji dan po maši za dušniki pa je sledil pogreb na keilorsko pokopališče. Pokojnico priporočam v molitev, vsem najbližjim pa iskreno sožalje. R.I.P.

V sredo 27. junija je v bolnišnici v Glenroyu izdihnili gospa **Terezija GRAMC**, r. Rupar. Bog jo je rešil trpljenja, saj je bila dolgo bolna. Pokojnica je bila rojena dne 27. decembra 1898 v družini Rupar, Mrzlava vas pri Čatežu. Leta 1941 so Nemci številno Gramčevo družino preselili v Nemčijo, kjer so preživljali vojne bridkosti. Po vojni se niso vrnili domov, ampak se je Terezija z možem Ivanom ter dvema otrokoma v juniju 1949 izselila v Avstralijo, ostali štirje otroci pa so ji sledili. Najprej so Gramčevi živeli v N.S.W., nato pa se preselili v Yallourn North, Victoria, kjer je po dveh letih pokojnica izgubila moža. Leta 1959 se je s hčerko Mimi preselila v Melbourne in do svoje smrti živela v Pascoe Vale.

Za pokojnico smo ob njeni krsti v cerkvi na večer nedelje 1. julija zmolili rožni venec, pogrebna maša pa je bila naslednji dan, predno smo zemске ostanke spremili na zadnji poti v Springvale. — Vsem otrokom pokojne Terezije ter njihovim družinam naše sožalje. Blaga pokojnica, ki se jo tako dobro spominjam še iz svojih prvih obiskov Gippslanda, pa naj se odpočije v Bogu!

Nismo še zagreblili gospo Gramčevo, ko je prav na naše žegnanje, na nedeljo 1. julija, tik pred deseto mašo po telefonu dospela nova žalostna vest. Mario je peljal svojo mamo, gospo **Zoro SVETINA** v Kew, ker se je hotela udeležiti naše žegnanjske slovesnosti. Na poti so hoteli pobrati še Jernejčičevo družino. Mati pa je

medtem dobila hud srčni napad in izdihnili v sinovem naročju. Tako se ji ni izpolnila želja, da bi bila za žegnanje med mami, kakor tolikokrat poprej. Je pa zato proslavljala praznik naših blagovestnikov v nebesih, saj se je vedno trudila služiti Bogu. — Pokojnica je bila rojena dne 3. januarja 1906 v vasi Kačiče pri Divači. V Avstralijo jo je poklical sin Mario: med nas v Melbourne je dospela v maju 1957 na ladji "Aurelia". Živela je pri sinovi družinici v Heidelbergu in zelo rada obiskovala slovensko mašo. Naša cerkva ji je prav prirastla k srcu, kot mi je tolikokrat povedala. Tudi pokojna gospa Zora je bila članica Klubovega krožka upokojencev in jo je smrt gospe Valentine zelo prizadela. Nihče od nas ni slutil, da ji bo tako hitro sledila.

Blago pokojnico smo pripeljali v cerkev za ponedeljek zvečer, ko smo ob krsti zmolili rožni venec, naslednji dan, v torek 3. julija pa smo jo po maši za dušniki spremili na keilorsko pokopališče. Sožalje Svetinovi družini, duši pokojne Zore pa večni pokoj!

Trem mladim družinam pa je Bog odpoklical novorojenčke. V družini Alojza **Trbanca** in Neže r. Brce je bil dne 19. maja v Sunshine rojen sinček **FRANCEK**, ki je že naslednji dan odšel med angelčke. Družina Anđelko **Teklič** in Marija r. Vodušek (vdova Kreitner) je dobila hčerko **ROSE MARIE**. Rojena je bila v Carltonu, dne 31. maja ter je njena svečka še isti dan ugasila. — Hčerkico je dobila tudi družina Alojza **Bohte** in Marije r. Rogič **VERONIKA** je bila rojena v Carltonu dne 4. junija, Bog pa jo je vzal k sebi že 10. junija. — Vsem trem družinam ob izgubi naše sočustvovanje. Bog sam ve, kaj je bilo malčkom s tem kratkim življenjem prizanešeno v bodočnosti.

● Slovenskih porok tokrat nismo imeli, krščevale pa so sledeče naše družine: Dne 9. junija so iz Box Hilla prinesli **Davida Karla**, ki je razveselil družino **Karla Zupančiča** in **Vlaste r. Cinkole**. — Novi prirastek je dobila družina **Jožefa Mori**, prav tako iz Box Hilla: hčerkico smo 17. junija krstili na ime **Jane Elizabeth**. — Isti dan je bil krst **Diane**, ki jo je iz Thornbury prinesla družina **Marcela Legoviča** in **Tereze r. Komeš**. — **Pavlek** pa je sinko **Antona Bogoviča** in **Olge r. Kink** iz East Kew; krščen je bil dne 30. junija.

Vsem družinam iskrene čestitke!

● Krstni kamen, ki smo ga uporabljali v stari kapelici v Kew, je za začetek dobil p. Valerijan v svoji sydneyški cerkvi. Zdaj ima sv. Rafael novega in tega več ne potrebuje. Odpeljali smo ga v Adelaide, kjer bo služil za krste v kapelici našega Misijona sv. Družine. — Tako si naša verska središča pomagajo med seboj, da ni nepotrebnih stroškov.

● S prvo nedeljo v juniju smo v Kew začeli sestanke, ki jih imenujemo **MLADINSKA SREČANJA**. Že prvi sestanek je privabil od 15 do 20 mladostnikov, fantov in deklet, drugi v juliju prav tako. Malo praktične uporabe materinskega jezika, saj je večina že tu rojena, malo verskega, malo zabave in športa, pa se bo mladina spoznala med seboj. Marsikaj bodo udeleženci pridobili za življenje, obenem pa kot družina lahko

tudi kaj storili za našo skupnost. Prilik je dovolj, samo najti jih je treba.

Sestanki bodo redno na prvo nedeljo v mesecu ob treh popoldne v Baragovem domu. Vodita jih p. Stan-ko in Srnečeva Anica. Vabljeni so vsi od približno petnajstega do petindvajsetega leta. Mislim, da smo doslej za mladino, ki konča našo Slomškovo šolo, premalo storili. Ta MLADINSKA SREČANJA bodo lahko uspešno zamašila vrzel. Seveda zavisi od mladine in tudi slovenskih staršev, da se te prilike z dobro voljo poslužijo.

● Na TRETJO AVGUSTOVO NEDELJO (19. avgusta) bo v naši dvorani pod cerkvijo ves dan odprta SLOVENSKA RAZSTAVA, ki bo brez dvoma vredna ogleda. Ideja zanjo je zrastle v Društvu sv. Eme — nas moških je lahko kar malo sram, da nas ženske vedno prebite. Članice so prevzele organizacijo razstave, na kateri bodo imele poseben oddelek z razstavljenim ročnim delom, ki ga pripravljajo za srečolov in prodajo na Očetovskem dnevu v septembru. — Kdor bi bil pripravljen posoditi za razstavo kaj naših narodnih stvari ali kako stensko sliko iz domovine, naj telefonira v Baragov dom ali voditeljici Društva sv. Eme, gospe Plesničarjevi (telefon 862-1061). Za sleherno sodelovanje že vnaprej iskrena zahvala.

Že zdaj zabeležite datum, da si boste razstavo gotovo ogledali! Prostovoljni prispevki bodo za FOND ZA DOM OSTARELIH. Pripeljte s seboj tudi svoje avstralske prijatelje!

● Sestra Silvestra je dne 14. junija prišla iz bolnišnice. Bo seveda še precej tednov na palicah in pod zdravniško oskrbo. Med tem časom jo za orglami nadomešča gospa Urbasova, Slomškovo šolo pa vodi Srnečeva Anica. — Sestra Silvestra se iz srca zahvaljuje vsem, ki ste jo obiskali v bolnišnici, ali se je na drug način spomnili v času bolezni.

● Večerno mašo bomo imeli v naši cerkvi v Kew na četrtek 26. julija (Sv. Ana), na prvi petek v avgustu (3. avgusta) in na zapovedan praznik Vnebovzvetja Marijinega, sreda 15. avgusta.

● V Adelaidi bo slovenska maša na četrto julijsko nedeljo (22. julija) ob štirih popoldne v Hindmarshu. — Slovence v Berri in okolici bom obiskal naslednji dan, ponedeljek 23. julija. Imeli bomo večerno mašo ob pol osmih. Vabljeni!

SLOVENSKO DRUŠTVO

PLANICA

vabi melbournske Slovence na

DOMAČO VESELICO,

ki bo v soboto 4. avgusta od 7.30 zvečer dalje

CLAYTON TOWN HALL

(Clayton Road, Clayton)

Igrajo "BRATJE PLESNICAR"

Odbor "Planica"

Izpod Triglava

SLOVENSKA CERKEV je bila letos zopet bogato blagoslovljena z NOVOMASNIKI, da smo nad tem lahko upravičeno veseli in ponosni. Upadanja duhovniških poklicev, ki se pozna občutno po vsem svetu, pri nas vsaj za enkrat še ni zaznati. Letos je dobila Slovenija 59 novomašnikov, šestdeseti pa je bil posvečen v ZDA. Od teh jih je 27 iz kmečkih družin, 25 iz delavskih, ostali pa iz uradniških in obrtniških. Enajst od njih jih je bilo pred vstopom v semenišče že v drugih poklicih ali pa na drugih oddelkih visokih šol.

Kljub lepemu številu novih je pomanjkanje duhovnikov v domovini še občutno. Vrzel, ki je nastala v povojnih letih, še ni zravnan.

TUDI KNOBLEHARJA, našega velikega afriškega misijonarja in svetovnoznanega raziskovalca črne celine, so se letos spomnili s posebnim praznovanjem, zlasti seveda v Škocjanu na Dolenjskem, kjer je bil mož rojen. Letos je namreč poteklo 125 let od njegovega odhoda v misijone in 115 let od njegove prezgodnje smrti v Neaplju. Škocjansko cerkev so za to priliko obnovili in nadškof Pogačnik je 28. junija posvetil novi oltar. Obnovili so tudi stranske oltarje in križev pot, napeljali novo razsvetljavo in cerkev je dobila tudi novo krstilnico. Za te misijonske slovesnosti so v bivši kapeli za cerkvijo odprli tudi zanimivo misijonsko razstavo.

Knoblehar je bil rojen v Škocjanu pri Mokronogu dne 6. julija 1819. Če se prav spominjam, je bila v isti hiši rojena tudi naša Melbournčanka Marija, žena znane Hartmanovega Maksa. Seveda moram povedati, da dosti dosti pozneje — da ne bo huda name, ko jo imenujem ob tako stari letnici. Če gre pri njej za sorodstvo s Knobleharjem, pa ne bi vedel povedati.

BRANIK imenujejo po vojni kraj Rihemberk na Primorskem, kjer je svoj čas osem let kaplanoval pesnik Simon Gregorčič. Letos je poteklo sto let, kar je naš "Goriški slavček" prišel v Branik in prebivalci tega niso pozabili. Dne 27. maja so odkrili pesnikov doprsni kip, ki ga je izdelal akademski kipar Zdenko Kalin. Ob slovesnosti odkritja so priredili tudi razstavo, na kateri so prikazali obširno pesnikovo delo.

O DIJAŠKIH DOMOVIH dobimo iz ljubljanskih časopisov kaj žalostno sliko. Okrog 60 je teh ustanov po Sloveniji za oskrbo dijakov, ki se ne morejo voziti

v šolo od doma. Strokovnjaki so pregledali stavbe teh dijaških domov in ugotovili tole: od 102 stavb jih je 25 starejših od sto let, najstarejša pa 716 let star grad v Kranju. Cela vrsta stavb je neprimerna za bivanje dijakov, v 19 stavbah pa je bivanje sploh življenjsko nevarno. Za nujna popravila in potrebe gradnje bi potrebovali 300 milijonov dinarjev, za notranjo opremo pa še kakih 250 milijonov. Kakor izgleda bo ostalo s temi številkami samo pri željah, ker za dijaške ustanove ni denarja: vlada je letos za vzdrževanje teh domov namenila le 14 milijonov, kar je kapljica v morje.

ZUZEMBERČANI so se že veselili, da bodo smeli graditi svojo farno cerkev, pa so jim načrte preprečili taki, ki cerkve znotraj verjetno ne bi niti videli. Žal imajo ravno taki doma največ besede. Svet krajevne skupnosti je na seji poudaril, da je "iz samega projekta razvidno, da bi Cerkev rada pokazala svojo politično moč, kar pa ni sprejemljivo za socialistično samoupravno družbo". Istočasno je udaril po načrtih mladinskih aktiv z utemeljitvijo, "da ima zasnova nove stavbe tudi namen pridobiti vpliv na mladino prek kulturno zabavnega in rekreativnega udejstvovanja mladih, kar bi lahko organizirali v prostorih nove cerkve." Še nekaj krilatice s strani Zveze borcev, ki so navadne zgodovinske laži, in občinska skupščina v Novem mestu je z veseljem odbila gradnjo nove farne cerkve z utemeljitvijo, da "gre pri predvideni gradnji za vprašanje politično prestižnega pomena."

Žalostna dejstva, kako v domovini pojmujejo ločitev Cerkve od države. Pri vsej "verski svobodi" na papirju državne ustave o enakopravnosti vseh državljanov nekaj neosnovanih sklepov preprija vse očitne dokaze vernikov, da jim je cerkev potrebna.

BARAGOV PORTRET V SIMFONIJ je že lani končal priznani in vodilni slovenski skladatelj **Primož Ramovš**. Baragu v čast je skomponiral simfonijo velikega obsega, za orkester sedemdesetih instrumentov. Za vir je uporabljal izbrano folklorno glasbo indijanskega rodu Očipvejcev, med katerimi je Baraga deloval. Skladatelj sam pravi o tem svojem glasbenem delu: "Ne pomnim, da bi kdaj s tako lahkoto ustvarjal; komponiral sem z izrednim veseljem. Moje ustvarjanje je bilo notranji dialog z Barago..." Simfonijo je začel s tonoma **b** — začetnici imena **F**(riderik) **B**(araga), skladbi pa je dal naslov **Simfonični portret**. Tako je našega oltarnega kandidata upodobila tudi glasbena umetnost in se mu poklonila.

Slovenska filharmonija v Ljubljani je skladbo sprejela v spored svoje sezone 1972/73 za živo koncertno izvedbo. Če in kdaj so jo izvajali, nam žal ni znano.

DR. JOŽA BASAJ je dne 3. junija umrl v St. Jakobu v Rožu na Koroškem, kamor se je pred nekaj leti vrnil iz Amerike, da umre vsaj blizu ožje domovine, če že v njej ne more. Rodil se je pred 86 leti na Suhi pri Britofu pri Kranju. Bil je res markantna osebnost v slovenskih katoliških krogih. Kot jurist se je zlasti zanimal za gospodarske in socialne vede in je bil do leta

1945 ravnatelj Zadrúžne zveze. Bil je tudi dolgoletni predsednik Slovenske orlovske zveze ter predsednik Katoliške akcije za ljubljansko škofijo. Dne 3. maja 1945 ga je slovenski demokratični revolucionarni parlament izvolil za predsednika Narodnega odbora in je kot tak razglasil Državo Slovenijo. Žal je bilo prepozno, ker so komunisti s pomočjo Rusije in kratkovidnih politikov zapadnih velesil že dobili oblast nad našo domovino. Dr. Basaj se je moral umakniti v Avstrijo, od koder je emigriral v Združene države. V New Yorku je dolga leta kot glavni tajnik vodil Ligo katoliških Slovencev in pomagal tisočim slovenskim beguncem.

Dr. Basaj je bil mož kristalnega značaja, ki je krščanska načela uveljavljal v svojem zasebnem in javnem življenju. Ljubezniv do vseh, požrtvovalen do skrajnosti, nesebično marljiv. Naravnost izžareval je vero, ki mu je bila vsakdanje življenje. Z njim smo Slovenci izgubili moža, ki je bil nam vsem najlepši zgled ljubezni do Boga in svojega naroda.

TUDI NAJVEČJA LETALA bodo lahko pristajala in odletavala z letališča Brnik, ki je našim obiskovalcem domovine že dobro znano. Z deli za podaljšanje vzletne steze so že pričeli. Doslej so morala večja letala vzleteti le z napol napolnjenimi rezervoarji goriva. Letališče je dobilo tudi novo stezo za umikanje letal, ki bo omogočila skrajšanje časa med pristanki in vzlet letal.

Pravijo, da Belgrad nič kaj prijazno ne gleda razvoj Brnika, ker bi rad koncentriral zračni tujski promet na svoje letališče. Slovenci pa neradi popustimo in smo tudi v razmerah doma že marsikaj dosegli. Tuji poročevalci in opazovalci Slovenijo radi imenujejo "državo v državi". Pa bodo vseeno imeli prav tudi tisti, ki jo imenujejo — "belgrajsko molzno kravico"...

MESEC NARCIS praznujejo v Veržeju že več let, poseben praznik narcis pa so letos praznovali 13. maja. Številni domačini in sosedje, pa tudi turisti so gledali nastop folklornih plesov sredi poljane. Tudi kosci so se pomerili, kdo bo prvi. Poročilo pripominja, da je kosec na ravninskih predelih že prava redkost. Po nastopu pa so morali Veržejci poslušati hudomušne pripombe: Čuvali ste narcise, da bi vam jih kdo ne potrgal, privabili pa ste na poljane toliko ljudi, da so vam vse narcise pomendrali...

DOMA SE POHVALIJO, da je bilo lani manj smrtnih žrtev po cestah in manj prometnih nesreč kot prejšnje leto. Je pa število še vedno tako visoko, da — gledano v procentih z ozirom na število avtomobilov in število prebivalstva — zavzema visoko mesto med deželami, če ne najvišje. Bajе nadkrili samo Ameriko. — Zanimivo pa je dejstvo, da temu lanskemu padcu števila žrtev in nesreč ne pripisujejo večji pažnji voznikov. Pravijo, da je bilo na cestah več vozil, da je gostejši promet voznike naravnost prisilil voziti počasneje. Seveda, če se pomikaš v dolgi kači avtomobilov in nimaš prilike za prehitavanje, je nesreč res manj. Gre do zato živci voznikov, ko pri najboljši volji in dobrem avtu posnemaš na cesti — polža.

APOSTOLSKA DELA

Napisal evangelist sv. Luka

RAZLAGA P. BERNARD

Povedal je: "Feliks je pustil v ječi nekega moža, zaradi katerega so veliki duhovniki in judovski starešine, ko sem bil v Jeruzalemu, prišli s tožbo in prosili, naj ga obsodim. Odgovoril sem jim, da Rimljani nimajo navade, da bi kakega človeka izročali, dokler toženec nima pred seboj tožiteljev in ne dobi priložnosti, da se glede obdolžitve zagovarja. Ko so se torej tukaj sešli, sem brez vsakega odlašanja naslednji dan sedel na sodni stol in ukazal privedi moža. Tožitelji, ki so ga obstopili, niso mogli povedati nobene obdolžitve takih hudobij, ki sem jih pričakoval; pač pa so imeli z njim neke prepire o svojem praznoverju in nekem Jezusu, ki je umrl, o katerem pa Pavel trdi, da živi. Ker nisem vedel, kako naj o takem prepiru sodim, sem vprašal, ali bi ne hotel iti v Jeruzalem in o teh rečeh biti tam sojen. Pavel se je pa skliceval na to, da se mora ohraniti za cesarjevo razsodbo, in zato sem ga ukazal straziti, dokler ga ne pošljem pred cesarja."

Agripa je rekel: "Tega moža bi tudi jaz rad slišal." "Jutri ga boš slišal", mu je odvrnil Fest.

PAVEL PRED AGRIPOM

Drugi dan torej, ko sta Agripa in Bernika prišla z velikim sijajem in sta v zasliševalno dvorano stopila s poveljniki in najuglednejšimi možmi v mestu, so na Festovo povelje privedli Pavla; Fest je rekel: Kralj Agripa in vsi možje, ki ste z nami tu navzočni! Ta je tisti, za katerega me je vsa judovska množica nadlegovala v Jeruzalemu in tukaj in je vpila, da ne sme več živeti. Jaz sem spoznal, da ni storil nič smrti vrednega, a ker se je sam skliceval na cesarja, sem ga sklenil predenj poslati. Ne morem pa o njem gospodu pisati nič gotovega. Zato sem ga dal privedi pred vas, zlasti pred tebe, kralj Agripa, da bi po zaslišanju imal kaj pisati. Kajti nespametno se mi zdi, da bi pošiljal ujetnika brez naznaila, kaj mu očitajo.

Dalje prihodnjič

Fest se je izkazal kot odločen uradnik. Ni se dal kar na lepem pregovoriti Judom, da bi poklical Pavla v Jeruzalem. Vsekakor je pripravljen zoper Pavla napraviti resen sodni postopek, toda v Cezareji, kamor misli iti sam prav kmalu — tudi tožniki naj pridejo tja.

To se je zgodilo. Toda Pavel je odločno segel po zadnjem sredstvu obrambe — cesar v Rimu naj sodi!

VELIK POMEN PAVLOVE ZADEVE

Ta kralj Agripa je bil pravnuk onega Heroda, ki je vladal v času Jezusovih otroških let. Polno ime temu zadnjemu judovskemu kralju je bilo: Herod Agripa II. Ni imel veliko Palestine pod svojo oblastjo, le nekaj ozemlja na severu, seveda le po milosti okupatorja — Rima. Bernika je bila njegova sestra, ki je v tistem času živela pri njem, poročena sicer, pa ločena od moža.

Namestnik Fest in kralj Agripa se lepo razumeta. Zelo naravno je, da je pogovor nanesel tudi na Pavla. Fest gotovo ni pričakoval, da bo Agripa pokazal tako zanimanje.

FEST GA PREDSTAVLJA AGRIPU IN DRUGIM

Zanimivo je, da se je to srečanje med Agripom in Pavlom zgodilo s tako slovesnostjo. Že "sijajni" vstop kralja in njegove sestre veliko pove, še več pa prisotnost toliko veljakov iz Cezareje same. To kaže, da je postal Pavel zavoljo svoje zahteve, da ga pošljejo pred cesarja, več kot zanimiv. Pred vso to imenitno množico Fest priznava, da ni našel krivde na Pavlu. Zato tudi cesarju ne more kaj bolj natančnega poročati o tožbi Judov, ker se kaj malo razume na njihove medsebojne prepire. Kralj Agripa, ki je sam Jud in pozna zadeve svojih rojakov, naj Pavla poslušaj in potem da navodila, kaj naj Fest piše v Rim "gospodu" — cesarju.

Ni preveč verjetno, da bi Fest ne imel dovolj o Pavlu v zapisnikih iz Feliksovih časov. Cesarju bi z lahkoto pisal, kaj imajo Judje zoper Pavla; toda svojemu gostu Agripu hoče izkazati posebno zaupanje . . .

PAVEL PRED PORCIJEM FESTOM

Ko je Fest nastopil službo, je šel čez tri dni iz Cezareje v Jeruzalem. Veliki duhovniki in judovski prvaki so prišli predenj s tožbo zoper Pavla. Zelo so ga prosili glede tega naklonjenosti, da bi ga dal poklicati v Jeruzalem. Pripravljali so zasado, da bi ga med potjo umorili. Fest jim je pa odgovoril, da je Pavel zaprt v Cezareji in da pojde v kratkem on sam tja.

"Kateri izmed vas morejo", je rekel, "naj gredo z menoj in moža tožijo, če je na njem kaj napačnega."

Ko se je med njimi pomudil kvečjemu osem do deset dni, je odšel v Cezarejo, drugi dan sedel na sodni stol in ukazal privedi Pavla. Ko je prišel, so ga obstopili Judje, ki so bili prišli iz Jeruzalema. Dolžili so ga mnogih hudih stvari, katerih pa niso mogli dokazati. Pavel se je zagovarjal: "Nič se nisem pregrešil, ne zoper judovsko postavo ne zoper tempelj ne zoper cesarja."

Fest, ki je hotel Judom ustreči, je Pavlu rekel: "Hočeš iti v Jeruzalem in tam vpričo mene biti o tem sojen?" Pavel je odvrnil:

"Pred cesarskim sodnim stolom stojim, tu moram biti sojen. Judom nisem storil krivice, kakor tudi ti dobro veš. Če sem kriv in sem storil kaj smrti vrednega, se ne branim umreti. Če pa to, česar me tožijo ni nič, me nihče ne more njim izročiti; na cesarja se sklicujem".

Tedaj se je Fest pomenil s svetovalci in odgovoril: "Na cesarja si se skliceval, pred cesarja pojdes".

FESTOVO POSVETOVANJE Z AGRIPOM

Čez nekaj dni sta kralj Agripa in Bernika prišla v Cezarejo, da bi Festa pozdravila. Ko sta se pa ondi mudila več dni, je Fest kralju razložil Pavlovo zadevo.

PAVEL SE SKLICUJE NA CESARJA

Dolgi dve leti je ostal Pavel zaprt v Cezareji, dokler je bil še Feliks cesarjev namestnik ali "poglavar". Luka nam komaj kaj pove, kako se je Pavlu v resnici godilo in kaj je počel ves ta čas. Imamo samo vrstico iz prejšnjega poglavja: Naročil je (Feliks) stotniku, naj z njim ravna milo in naj nikomur njegovih ne brani, da bi mu stregli.

Iz teh besed z gotovostjo lahko sklepamo, da je Pavel tudi iz zapora prilično veliko misijonaril, ko je smel celo sprejemati obiske in si pustiti streči. Zdaj izvemo tudi to, da čas dolgih dveh let ni prav nič ohladil judovskega sovraštva do Pavla. Komaj se je prikazal Feliksov naslednik Porcij Fest, že so bili nad njim: Izroči nam tega človeka! Imeli so isti naklep kot pod Feliksom: umoriti Pavla iz zasede.

Luka spet tukaj govori o velikih duhovnikih, torej v množini. Dejansko bi bil moral biti vedno en sam, toda rimski oblastniki so marsikateriga velikega duhovnika odstavili in postavili drugega. Judje so morali spremembo vsaj na zunaj sprejeti, toda poleg novega so upoštevali tudi odstavljenega in tako sta bila večkrat po dva, morda celo trije, ali več. Kot taki tudi člani velikega zbora. V tem-le primeru sta bila dva: Ananija, ki ga je bil Feliks odslovil, in Izmail, pri Rimljanih priznan.

JUBILEJ

TEŽKO BI NASEL vsaj malo načitanega Slovenca, ki bi ne poznal slik **Maksima GASPARIJA**. Naše MISLI so v zadnjem letniku objavljale njegove ilustracije k povesti **SIMNOV LIPE**. Umetnik še živi in je letos (28. januarja) obhajal svojo devetdesetletnico. Rojen je bil v Selčku pri Cerknici, zgodaj osirotel in se je težko prebijal skozi svojo mladost. Po raznih postajah svojega šolanja je prišel na Dunaj in v Muenchen, da bi spoznal umetnost velikega sveta in si jo prisvojil. Ko pa se je daroviti mož vrnil domov, nam je prinesel vse drugo kot so njegovi umetniki-sodobniki in umetniški kritiki pričakovali. V sebi je čutil posebno poslanstvo in mu ostal vse svoje dolgo življenje zvest: **ustvariti slovensko ljudsko umetnost v slikarstvu**. Upravičeno piše domovina, da pomen te zamisli in dejanja odkrivamo in znamo ceniti komaj danes.

Gasparijeve slike, naj bodo olje ali ilustracije, odsevajo v ravnem pravcu samo folklorni motiv. Njegovo polje je narodni običaj, značilnosti ljudske kulture, kmečko življenje, slovenska pokrajina. Vse življenje je umetnik prisluškoval utripu preprostega narodovega življenja, ki je v preteklem polstoletju doživljal občutne spremembe in skorajda zamrl. Ta utrip živi v spominih starih ljudi, zapisan je v knjigah, lahko pa rečemo, da se je najbolj prepričljivo ohranil v Gasparijevem slikarskem življenjskem delu. Njegove barvne upodobitve imajo čar slovenske narodne pesmi: iz njih odseva otožna liričnost, preprosta in nepokvarjena milina. Naivna duša in misel, pa vendar globoko občutena in visoko koprneča. Zaris duše — čutenja in mišljenja našega ljudstva. Tako nekako opisuje kritik Gasparijeva dela.

Gaspari nam je v svoji umetnosti ohranil naše narodne starozitnosti in občutje kmečkega življa. Sleherno najpreprostejše opravilo, naj bo običaj ali delo, je

znal s svojo umetniško čutečo dušo ujeti in v vsej mikavnosti in posebnosti svojega stila oživeti v barvah ter rešiti pozabe. Sleherno njegovo delo je resnični dokument preteklega časa in ljudi v njem. Spomin na življenje, ki ga ni več, ima pa svoje globoke vrednote. Zato kritik dostavlja, da naj bi nam bil ta spomin tudi opomin, **"kajti največkrat se, žal, vrednote ne prestruktuirajo z načinom življenja vred, ampak se izgube . . ."**

Gasparijeve slike, ena za drugo, so tudi živa priča, kako je bilo vse slovensko narodovo življenje prepojeno z vero, iz katere je rastla in se v njej pojila naša narodna kultura. Mislim, da umetnik ni izpustil enega samega utripa verne slovenske duše: od jaslic do božjega groba, procesij in velikonočnega žegna, "strašenja Boga" in tepežkanja . . . Gasparijeve pokrajine brez ljubske cerkvice na hribčku v ozadju si ni mogoče misliti, ne ozadja sobe brez Bogkovega kota ali družinskega rožnega venca na steni, ne kmečkih vrat brez kropilčka na podboju in napisa G + M + B ter letnice. Znamenja IHS na cekarjih in hrbitih kožuov in slovenskih zibkah . . . in sto malenkosti, ki ponazarjajo preteklo resničnost ter kar dihalo versko vzdušje. Njegovi motivi kapelic in znamenj ob cestah in potih, njegov prikaz resnih obrazov v molitvi in sklenjenih rok . . . Tudi vse to je spomin in opomin, sporočilo in naročilo, da znamo ceniti dediščino in jo presajati v moderno življenje vernega slovenskega človeka. Tu naj raste dalje in bogato plodi naše sedanje in bodoče narodovo življenje in našo kulturo. Brez te oploditve si tudi naše moderne kulture, ki temelji na stoletnem razvoju, prepojenem z vero, ne moremo zamisliti. Nekaj bistvenega bi ji manjkalo, nekaj, v čemer je v svojem temelju tako bogata in je dala našemu Gaspariju toliko snovi za umetniško ustvarjanje.

JAKA NAPROSEN

VERA IN NARODNA ZAVEST

Ko tako od blizu raziskujem razmerje med vero in narodno zavestjo, prihajam do zanimivih ugotovitev. Zgodovinske izkušnje kažejo, da je človek tesno povezan z narodom, v katerem se je rodil. Ta mu je najbolj naravno "ozračje" in najbolj naravno "okólje". Če je res, kar pravi francoski pregovor, da se človek rodi sto let pred rojstvom, potem je jasno, kako usodno je sporezati korenine, iz katerih smo zrastle. Te usodne povezanosti s preteklostjo, z materjo, krvjo in narodom se premalo zavedamo. Degaja se, da se vedno, ko se pretrže ali pa natrže ta vez, zamaja tudi človek sam v sebi. Postaja izkoreninjenc, vagabund. Človek brez domače strehe in prijaznega, domačijskega ozračja.

Ugotavljamo pa še nekaj: odpad od naroda vodi v odpad od vere. Povsod tam, kjer se je človek, družina, vas, del narodnega telesa ali pa ves narod iztrgal iz narodnih določil, se je zamajala tudi njegova vera, njegov jasen pogled na smisel. Zato sklepamo, da človek nima pravice zatajiti svojega naroda, da se ne sme izneveriti osnovnim določilnim silam, temveč mora za vsako ceno vztrajati pri svojem. Odpad od naroda je socialno zlo, je greh, ki se obrestuje že na tem svetu.

Izhajajoč iz teh — pa čeprav nezavednih — predpostavk, so se slovenski duhovniki vedno trudili za narodno zavest med svojim ljudstvom. Uvajanje slovenščine v šole in k verouku, pridige v domačem jeziku, naša pesem, shodi, romanja, razna prosvetna društva . . . vse to je bilo tesno povezano z vero samo.

Dokaz za to je tudi Kanalska dolina. Odkar je manj slovenskih duhovnikov, je manj narodne zavesti in manj

vere. Niti enega niti drugega ne moreš ohraniti s politiko, z ekonomiko, z materialno stimulacijo . . . Vse to obtožuje tudi tiste cerkvene oblasti, ki za narodne manjšine niso imele posluha. Tako so postale tudi rušilke vere. Skriti nameni potujčevanja, pa naj bodo še tako varno maskirani, prej ali slej pokažejo prave barve. Za njimi prihajajo tudi "sadovi": nevera. Tudi zaradi tega danes v Kanalski dolini ni več tiste vere, ki jo je izpovedoval in živel v svoji življenjski polnosti naš rod. Italijanski duhovniki morajo pač z žalostjo ugotavljati, da so zastavljali sekuro na lastne korenine.

Ob vsem tem z žalostjo ugotavljamo, kako malo zares smo v zgodovini jemali krščansko oznanilo in v kakšne vozove smo ga vpregali.

Upamo, da se zgodovinski grehi ne bodo več ponavljali, in pričakujemo, da bodo tudi s strani videmske škofije zasijali Slovencem Kanalske doline boljši časi.

* * *

Ob sklepu si zastavljam vprašanje: Kako ravnati s človekom, ki ne čuti več dolžnosti do svojega naroda? Navidezno gre za dvoje: za spoštovanje osebne svobode in za zvestobo samemu sebi. V takšnih trenutkih morajo misliti drugi. Odpad od naroda je socialno in versko zlo, tako usoden korak posameznika ali skupine, da ga je treba razkrinkati. Ne sovražno, ne brez razumevanja, temveč z ljubeznijo in prepričevanjem. Delo moramo prevzeti vsi: svetna oblast in Cerkev. Ovir za to ni in jih ne sme biti! Pred vsemi zavezami in obvezami "hodi" spoznanje, da smo se rodili v tem narodu in da je to zame in zate, brat, milost.

Še ena slika
iz dni obiska:
Škof dr. Lenič
si s spremstvom
ogleduje
Perth, W. A.

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Fr. Bernard Ambrožič O.F.M.
6 Wentworth Street, Point Piper, N.S.W., 2027

Službe božje

21. julija, sobota, Lovrenc Brind., c. uč.
6:30 zvečer, Merrylands, sobotna večerna maša
22. julija, XVI. zelena nedelja, Marija Magd.
9:30 Merrylands, redna nedeljska maša
28. julija, sobota, Nazarij, m., Samson, škof.
6:30 zvečer, Merrylands, sobotna večerna maša
29. julija, XVII. zelena nedelja, Marta
9:30 Merrylands, redna nedeljska maša
6:00 zvečer, HAMILTON-NEWCASTLE
2. avgusta, četrtek, Porciunkula.
6:30 zvečer, Merrylands, večerna maša
3. avgusta, PRVI PETEK, Lidija.
6:30 zvečer, večerna maša
4. avgusta, PRVA SOBOTA, Janez Vianej
6:30 zvečer, sobotna večerna maša
5. avgusta, XVIII. zelena nedelja, Marija Snežna.
9:30 zjutraj, Merrylands, nedeljska sv. maša
11. avgusta, sobota, Klara, dev.
6:30 zvečer, Merrylands, sobotna večerna maša
12. avgusta, XIX. zelena nedelja, Hilarija
9:30 zjutraj, Merrylands, redna nedeljska maša
5:00 popoldan, Wollongong, mesečna služba božja
15. avgusta, sredo, MARIJINO VNEBOVZETJE
(zapovedan praznik)
6:30 zvečer, Merrylands, praznična sv. maša
18. avgusta, sobota, Helena (Alenka), cesarica.
6:30 zvečer, Merrylands, sobotna maša
19. avgusta, XX. zelena nedelja, Janez Eudes.
9:30 zjutraj, Merrylands, redna nedeljska maša
6:30 zvečer, Garran (Canberra), mesečna služ. božja

Krsti

Štefan Horvat, Carlton. Oče Franc, mati Rada, roj. Dukovska. Botrovala sta Štefan in Nada Ščancar — 13. maja 1973.

David Toni Kociper, Marrickville. Oče Anton, mati Elizabeta, roj. Čolik. Botra sta Stanko in Marija Kolar, pri krstu pa sta ju zastopala Rudolf in Kristina Korpar — 3. junija 1973.

Ana Marija Bolko, Yagoona. Oče Bruno, mati Lidija, roj. Venika. Botrovala sta Stanko in Marija Slokar — 3. junija 1973.

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon kot zgoraj.

Poroke

Anton Krivec iz Prišlina in Rozina Cigan iz Turnišča. Priči sta bila Dane Siler in Štefan Vuk — 5. maja 1973.

John Gabrielian, roj. v Kairu in Terezija Milena Žele, roj. v Santiago, Čile. Priči sta bila Mary Gabrielian in Makram Girgis — 12. maja 1973.

Stanislav Erzetič iz župnije Kožbana ter Ana Ladišič, Ličko Lešče. Priči sta bila Jože in Felicita Markočič — 9. junija 1973.

TELOVSKA PROCESIJA zadnje junijsko nedeljo je za nami. Slovenci smo bili zastopani kot ena najmočnejših narodnih skupin. Gotovo pa smo imeli največ narodnih noš med vsemi. Zato tudi ni manjkalo fotografiranja od vseh strani. Letos je vodil procesijo kardinal Freeman, ki se je ob tej priložnosti prvič pokazal v zapadnem delu Sydneya, odkar je bil povzdignjen med člane kardinalskega zbora katoliške Cerkve. Pred blagoslovom je imel praktičen govor o Svetem Rešnjem Telesu in pokazal vrednost daritve sv. maše. Za zaključek je predlagal, da naj bi vsakdo napravil trojen sklep kot spomin na ta dan, to je, da bi nikdar ne opustili nedeljske maše po lastni krivdi, da bi se udeležili — kadar moremo — sv. maše tudi med tedom in da bi obiskali Najsvetejše, kadar nas pot vodi mimo cerkve. — Ko bi si to vzeli k srcu naši rojaki, ki jim je mnogim sv. maša deveta briga! Med temi so tudi taki, ki so v domovini redno hodili. Drugi se izgovarjajo češ, da so tudi brez maše lahko pošteni in dobri. Morda se potegujejo za človečanske pravice za vse ljudi na svetu, na dolžnosti, ki jih ima človek naprav svojemu Stvarniku, pa pozabljajo. Ena od teh dolžnosti je, da človek prizna svojega Stvarnika in mu kot takemu izkazuje dolžno čast. Katoličan ima na razpolago daritev sv. maše kod najodličnejše sredstvo, da z njim časti Boga.

Glede udeležbe pri procesiji se mi zdi, je bila ista kot lani. Okrog 80 do 100rojakov. Toda kje so drugi? Zakaj se ne moremo bolje izkazati? Z večjo udeležbo bi pokazali, da nas ni tako malo in da smo veren narod.

Pogrešal sem celo veliko vernih, za katere bi pričakoval, da bodo prišli. Še vedno velja svetopisemska prilika o povabljenih na gostijo, ki so se izgovarjali: eden je kupil pristavo in jo je moral iti pogledat, drugi je šel vole preiskušat, tretji se je ženil. Na procesijo sem vas vabil že od velike noči v "Rafaelu", v "Mislih", v "Nedelji", toda kolikim je šlo vabilo mimo ušes! Oh, kako bi bilo lepo, če bi bilo med nami nekoliko več "vkupdržanja", da bi rekli: če bomo Slovenci na procesiji zastopani, bodimo res v velikem številu!

"KOLINE" 9. junija v Merrylandsu so prinesle fondu za zvonove lepo vsoto \$618.24. Za to gre zahvala udeležencem, pomočnikom v kuhinji, sestram, darovalcem dobrotov za licitacijo in loterijo in tudi tistim, ki so namesto udeležbe vseeno darovali za zvonove. Dvorana je bila premajhna. "Jadran" se je znova dobro odrezal in zato ni manjkalo dobre volje. Kar prehitro je prišla polnoč, ko je bilo treba dvorano izprazniti. Še enkrat iskren Bog plačaj vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k uspehu!

Iskrena hvala SLOVENSKEM DRUŠTVU, ki je darovalo za zvonove lepo vsoto \$105.16. Prav je, da podpiramo drug drugega pri naših naporih v dobrobit slovenske skupnosti v Sydneyu!

Ko boste to čitali, boste gotovo že vsi darovalci v naš cerkveni gradbeni fond v preteklem finančnem letu imeli v rokah potrdila za davčni urad. Sedaj gotovo že vsi veste, da so darovi za cerkev davka prosti. Kdor ni prejel potrdila, naj mi čimprej sporoči. Vedeti morate, da ni dovolj navesti ta dar za našo cerkev, treba je davčni polji priložiti tudi tozadevno potrdilo. Hvala vsem darovalcem v preteklosti in posebej v preteklem letu. Vaša pomoč je res cenena. **Le vzdržimo, da poplačamo dolg in da bomo lahko naš center še povečali!**

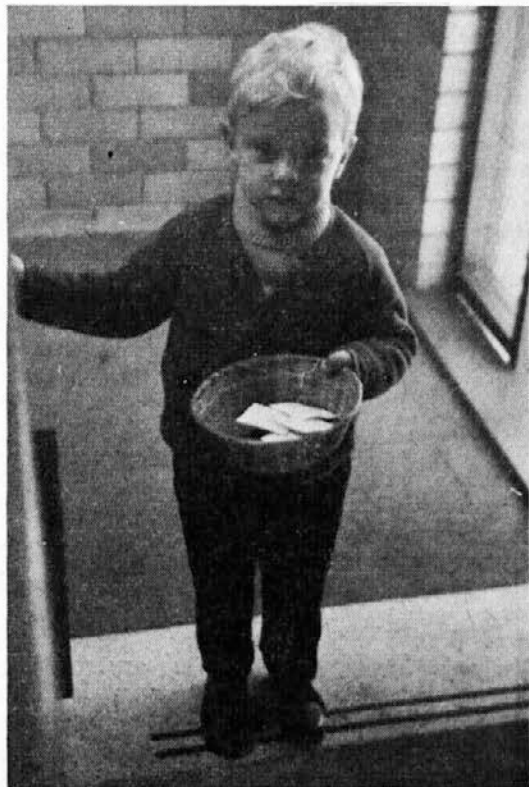
Večkrat me rojaki sprašujejo, če lahko pri meni poravnajo naročnino za "MISLI", ali pa morajo poslati denar naravnost v Melbourne, kjer sta uredništvo in uprava lista. **Naj bo torej še enkrat povedano, da lahko poravnate naročnino pri slovenskem duhovniku v Sydneyu in tudi pri sestrah.** To lahko storite, kadar pridete k službi božji v Merrylands, ali pa ob osebni obisku. Enako lahko oddate pri duhovniku razne članke, spise, dopise in oglase, da jih on pošlje naprej na uredništvo. Prosim, pišite več v list! Saj je list glasilo vseh Slovencev v Avstraliji. Priporočite list novodošlim rojakom, če ga še ne poznajo!

HAMILTON-NEWCASTLE ima slovensko službo božjo na peto nedeljo v juliju (29. julija). Kraj je kot navadno: cerkev Srca Jezusovega, Hunter St., Hamilton. Čas je ob 6. uri zvečer. Tamkajšni rojaki lepo vabljeni! Sporočite to še drugim, ki ne čitajo "MISLI".

SVEŽ GROB. V petek, 22. junija 1973 je v Bankstown bolnišnici preminul komaj 52 let star rojak STANISLAV SIMČIČ. Še pred smrtjo mu je duhovnik iz Bankstowna podelil sv. zakramente. Bolan je bil le dva dni. Rojen je bil 22. febr. 1921 v Kojskem, v Goriških Brdih. Pozneje se je njegova družina preselila v Deskle, kjer

je obiskoval šole in bil nato zaposlen v tamkajšnji cementarni. Leta 1948 se je v Dornberku poročil s Sonjo, roj. Šinigoj. Leta 1957 je družina emigrirala v Avstralijo. Pokojnik je zadnja leta živel v lastni hiši na Wenke Cr, Yagoona, N.S.W. Zaposlen je bil dolga leta na železnici v sydneyskem predmestju Clyde. Pokojni Stanislav zapušča vdovo Sonjo in 23-letnega sina Darkota, ki je že poročen. Pogrebna sv. maša zanj je bila opravljena v cerkvi Kristusa Kralja, Bass Hill, N.S.W. Maševal je duhovnik slovenskega rodu Edwin Sedevčič. Lepo število pogrebcev, med njimi precej rojakov, je pokazalo priljubljenost pokojnika. Pokopan je bil na Rokwood pokopališču. Vdovi, sinu in sorodnikom iskreno sožalje! Spomnimo se pokojnika v svojih molitvah! R.I.P.

SLOVENSKA ŠOLA V MERRYLANDSU je vzbudila dosti zanimanja. Priglasilo se je dosedaj 46 učencev. Obsegajo starosti od 6 do 15 let. Razred je kar premajhen in bo treba deliti dijake v skupini. Zaenkrat vodi skoro celotni pouk sestra Mirjam, le s pevskimi vajami ji pomaga s spremljavo na klavirju g. Vinko Kobal ali pa gđc. Eva Pirjevec. Pouk je ob sobotah od 2 do 3:30 popoldan. Od 1 do 2 ure pa je veronauk za prvoobhajnance. **P. Valerijan**

Mramorjev David pravi: "Ali boste tudi vi kaj dali, da bomo cerkveni dolg hitreje izplačali?" Davidov "pobiralni rajon" je kor sydneyske cerkvice.

POSEBNA NAVODILA so izdala vodstva bolnišnic po Sloveniji za duhovnikov obisk bolnika. Znano je, da takoj po vojni duhovnik brez težav ni mogel do bolnika, če je bil k njemu sploh pripuščen. A v teku let se je marsikaj spremenilo in posebnih težav priti do bolnika s tolažili vere skoraj ni bilo, razen v osebnih primerih nagajanja in nestrpnosti. Zdaj pa so naenkrat postali duhovniški obiski bolnikov vodstvu bolnišnic tako v napotje, da je bilo treba sestaviti posebna "navodila". Seveda na lep način, v vseh znamenjih "verske svobode" in "verskih pravic" bolnikov.

Po novih predpisih mora za duhovnika bolnik sam osebno zaprositi, če je on v težkem stanju ali v nezavesti, pa more to opraviti najbližji sorodnik. Bolnik (ali sorodnik) mora izpolniti poseben obrazec, ki pa nima veljave brez podpisa sobnega ali dežurnega zdravnika. Šele tako je izdano duhovniku dovoljenje za enkratni obisk bolnika. Pri tem pa se mora obisk izvršiti le v času, ko ni ovirano normalno delo oddelka. Prav tako ne smejo biti moteni ostali bolniki v sobi. Posebna točka tudi poudari, da mu ni dovoljeno vplivati na druge bolnike, ali jih nagovarjati k verskemu obredu. Duhovnika po pismeni prošnji bolnika (oz. sorodnika) pokliče oddelčna administratorka ali pa dežurna sestra . . .

Ko človek prebira te točke pogovora obiska bolnika, se nehotе resno zamisli: Ubogi bolniki take verske svobode! Saj je prav vsaka točka navodil dvorezen meč, ki se da obrniti na obe strani. Vsak izgovor bo prišel lahko prav, da duhovnik do bolnika ne bo mogel. Že zdravnik, če mu ni mar za vero, bo lahko našel izgovor za svoj podpis. Celotna procedura se bo verjetno marsikdaj vlekla dovolj dolgo, da bo bolnik pripuščen k operaciji ali pa bo izdihnil brez verske tolažbe. Pa tudi če bo duhovnik srečno prišel do njega: dovolj bo, da se eden protiverskih bolnikov v bolniški sobi oglasi, da ga obred moti, pa se duhovnik že pregreši proti točki pravil. Z ostalimi bolniki pa pri obisku ne bo smel

PAMET SE JE ODPRLA

Povest iz zgodnje mladosti

Nadaljevanje

3. GOSPOD NADUČITELJ

Drugo jutro so pravili, da se je od polnoči do zore prav razločno slišala ura iz Hruševke. Zjutraj se je manj, ker podnevi pri nas ni bilo vse tako tiho kot ponoči. Vseeno smo začeli verjeti, da to pomeni dež. In res se je začelo sredi dopoldneva oblačiti in vročega sonca kmalu ni bilo več. Počasi in previdno so se zgoščali oblaki. Prav za prav je bilo tako, kakor da je ena sama meglena mrena zastrla nebo od hriba do hriba. Tako nebo, je povedal ata, lahko pomeni čeden dež, ali pa tudi ne. Lahko se vse spet razkadi, pa bomo tam, kjer smo bili.

A je ostalo ves dan tako. Mi smo kar sesali dež iz temačne mrene. Z očmi, z usti, z rokami. Najbolj pa s srci, bi dejal. Z dušami smo prosili za dež samega Gospoda Boga. Pa ga ni hotelo biti.

Postavali in lenarili pa nismo. Včeraj pokošena trava je bila šele napol suha, a smo jo kar spravili pod kozolec. Če bo res začelo deževati za več dni, jo bomo zložili za sušenje med kozolcem. Vode smo navozili iz potoka za ves teden. Ne kakor da bi ne verjeli v dež, še prav zato. Ko tako prirodno dovažamo vodo, mora dež sam vedeti, kako radi bi ga imeli. Morda se nas bo prav zato usmilil. Nazadnje že skoraj nismo več vedeli, kaj naj bi še napravili. Pa ko je bilo pri hiši toliko vode, smo se odločili in šli zalivat zelnik. Če se izkaže, da je nepotrebno, naj bo za duše v vicah, je rekel ata.

Mene niso prav nič priganjali in nobenega dela mi niso odkazovali. Pa sem bil vendar povsod zraven. Zmerom sem sam od sebe kaj poprijel. A le bolj zato, da sem slišal pomenke in za vsako reč zvedel, zakaj to in zakaj tako. Take reči vedeti se mi je zdelo naenkrat močno imenitno.

Ko je bil zelnik zalit, je ata začutil veliko žejo. Nagnil je steklenico s studenčnico — ne vem, kako je ta dan prišla k hiši — in izpil do dna. Mene je nekaj prišlo im sem poskočil: "Ata, dajte, skočim po nove k studencu!"

"Glej, glej, zdaj pa že sam kaj vidiš! Le skoči! Ta voda je zmerom dobra!"

Pohvala mi je dobro dela. Brž sem bil na svoji poti. Na očenaše nisem pomislil, ker to pot me ni poslala na studenec mama. Večer se še ni delal, a zavoljo oblačnega neba je bilo že kar temačno. Žirovčeva hiša se mi je zdela nenavadno svetla. Bila je večja in mogočnejša kot kdaj koli prej. Imela je dvojno vrsto oken, drugo nad drugo, pa pobeljena je bila od tal do strehe. Naša je imela le eno vrsto oken in stene so ji bile rjavkasto sive. To veliko razliko sem zdaj jasno videl. Pa kaj

hočeš, mora že tako biti! Ko pa pri Žirovcu voda sama v kuhinjo teče . . .

Miceljna seveda nisem našel pri studentu. Je tudi nisem pričakoval. Kaj takega se ne zgodi vsak dan. Podstavil sem pod žleb in se spomnil na ribico. Spustil sem se na vse štiri in jo iskal. Pa je bilo tako temačno v tolmu, da nisem ničesar razložil.

Takrat je vsekaj skozi grmovje rezki glas Žirovčevega očeta: "Miiii-ceelj! Zdaj pa zares ali pa nič! Pusti mačko in sem pojdi!"

Bilo je dovolj daleč, da nisem zbežal. Vedel sem, da se nekaj godi na njihovem dvorišču in potegnilo me je za sabo. Kar zagnal sem se po tistih kamnih in že sem bil na oni strani. Vedel sem, da bom skozi vrbovje kaj videl, sam pa ostal skrit. Samo za oči sem si poiskal odprtino.

Oče so stali pred konjskim hlevom in udarjali s palico ob tla: "Miiii-ceelj, Miiii-ceelj! Če ti pravim! Na, ti bom nekaj dal!"

Micelj pa nič. Sedela je na klopi pod turškim kostanjem in pestovala mačko. Ko so oče le vpili in vabili, se je nazadnje obrnila, se spačila proti njim in zadrila: "Ja — šmenta pa figo!"

Slišalo se je tako nečedno, da so oče kar umolknil. Takrat sem videl, da stoji na vežnem pragu Miceljnova mama Neža. Menda je prav takrat stopila iz hiše.

Micelj je še enkrat zavpila, morda zaradi mame: "Ja — šmenta pa figo!"

Mama Neža je bila huda: "Kako pa vendar govoriš z očetom? Bodi no čedna in ubogaj, kar pravijo!"

Micelj se ni zmenila, očeta je pa popadla jeza. Najprej sem mislil, da se derejo nad Miceljnom, pa sem kmalu videl, da nad mamo Nežo.

"Ti se mi pa nič ne vtikaj vmes! Si dobro slišala, kaj je rekla Micelj. Kadar moja Micelj tako reče, je kakor pribito. Ne omaješ je več . . ."

Micelj je ujčkala mačko, mama se je pa obrnila nazaj v hišo. Prav sršasto je bevsnila proti očetu: "To ste vi naredili iz nje! Saj bo kmalu pihala kot mačka!"

Oče so se naščeperili in vpili, da nisem razložil besed. Bilo je tako čudno, da sem imel kar zadosti. Potegnil sem glavo iz vejevja in bil v dveh skokih pri žlebu. Odžejati sem se spet pozabil. S polno steklenico sem hitel navzgor, a ves prizor mi je bil še živo pred očmi. Kaj naj pa k temu reče moja misel, nisem vedel. — — —

Tisto noč je res prišel dež. Pohleven in v presledkih, so povedali drugo jutro. Vendar je za silo namočil. Tako je presodil ata in vsi smo verjeli. Poparila nas je pa njegova zaključna beseda: "Če ga v treh dneh ne bo več, smo spet tam kot prej. No, Bog nam ga daj!"

Ura v Hruševki je ves tisti dan bila nekam tja v hrib. Pri nas nismo ujeli nobenega udarca.

Potem je prišlo tisto nad vse novo. Ne vem, ali je bilo dva ali tri dni po dežju.

"Nadučitelj gre!"

Mama je zalivala fuksije na oknih in ga je videla doli na poti. Otroci smo planili. Mama pa ven in je poklicala ata. Imel je nekaj opraviti pod kozolcem.

verjetno izmenjati niti prijazne besede — v bojazni, da ga bo bolnišnica obtožila prekrška točke o nagovarjanju ostalih bolnikov . . . In če se bo bolniška sestra prav takrat "spomnila" ter prinesla bolniku tableto, bo duhovnik že lahko obtožen, da "ovira normalno delo oddelka"...

Kaj je vse to res po črki Državne ustave, ki zagotavlja versko svobodo svojim državljanom? Nič manj prazno ni kot črka ustave same, saj papir vse prenese.

V vseh bolnišnicah svobodnega sveta ima duhovnik do bolnikov prost vstop. Kolikokrat ravno duhovnik more dati že s samo besedo bolniku več kot pa zdravnik s svojimi zdravili. Tisoči zdravnikov, tudi brezverskih, se tega dobro zavedajo. In tudi če se ne: bolnik ima svoje osebne pravice, ki jih nima nihče pravico kratiiti. Najmanj na tako rafiniran način, pod krinko "zagotavljanja pravic svobodnega izpovedovanja veroizpovedi".

Nič se ne bo čuditi, če se bo oblast obregnila še na oznanilo po farah, zlasti na deželi, naj bolnik pred odhodom v bolnišnico že doma prejme

MELBOURNE!

Za poroke,

za razne družinske

ali skupinske prilike . . .

. . . Vam rad ustreže

SLOVENSKI KVINTET

CONTINENTAL

5

. . . z našimi domačimi

ali pa tujimi melodijami

Kličite čez dan: 763-6606
(Ivan Šanc)

ali po urah: 543-1361
(Anton Vrisk)

svete zakramente (spoved, maziljenje, obhajilo). Čemu to oznanjati, saj je tako lepo črno na belem preskrbljeno za vsakega v bolnišnici, kdor le želi duhovnika? Da, dovolj lepo preskrbljeno, da se bolnikova iskrena želja lahko zatakne na mnogih okoliščinah in ostane pri vsej "dobri volji" teh novih navodil — neizpolnjena . . .

* * *

PROŠNJA

Gospod, s Teboj še jaz
naj zrastem v križ,
da roki vkljenjeni
razpeta se v peroti,
na njiju zletel tebi bom naproti.

Potem le bije, bije naj vihar:
jaz bom kot kíp,
ki me je vlil bronar.

In kakor sonce —
kadar gre v zaton,
v nebo mu žarki,
kot so vzšli, izkrvave —
spet našel truden
v tvoje bom roke:
otrok, ki v jutru je izšel
iz tvojih rok,
moj dobri Bog!

VITAL VODUŠEK

* * *

Iz ljubljanskega "PAVLIHA":

● Čudno je to, da živiš bolje od obljub, ki jih daješ, kot od obljub, ki jih dobivaš.

● "Kako naj preživljam štiričlansko družino s 1000 dinarji mesečno?" "Najprej prodajte posodo in jedilni pribor, potem se še kaj oglasite, da vam bomo svetovali še kaj drugega."

● Tudi iz najbolj nerodne klade je mogoče izklesati spomenik

● Ali ni čudno, da je najteže videti konec v slepi ulici?

● Kar se Janezek nauči, od njega tujina dobi!

● Ali bodo osli, na katerih nekateri jahajo v boljše bodočnost, tudi deležni te boljše bodočnosti?

● Čakanje ni težko, kadar čakanje ni zastoj.

Sprejela sta ga ob hišnem voglu. Mi smo se stisnili pod kap pri svislih. Zdelo se nam je slovesno kot da smo doživeli velik praznik. Videli smo ta praznik na licih ata in mame. Nič drugega nam ni bilo v mislih.

Potem so se oni zaprli v hišo. Nekaj časa smo se potikali okoli vrat, potem smo se razkropili pod drevje. Pozabili smo že skoraj, da je poseben dan. Zatopili smo se v svoje igre.

Kar zaslišimo od hiše sem: "Tiče!"

Na pragu je stala mama. V njenem glasu je bilo nekaj prav tako slovesno kot prej na obrazu. Obstali smo in gledali. Tiče se je odtrgal od družbe. Mama mu je nekaj zabičevala, potem sta utonila čez prag.

Torej Tiče je potegnjen v današnjo slovesnost. Mora biti nekaj velikega, če si star deset let in že dolgo hodiš v šolo!

Ta misel me je prešinila, pa samo mimogrede. Spet sem se zapletel v igro in vsaka posebna misel se je umaknila. Vse je bilo kot navadno. Samo naša hiša je bila tako tiha, kakor bi se bala motiti slovesnost dneva.

Naenkrat zaslišim klic: "Acek!"

Ali je mogoče? Mama spet stoji na pragu in resnično kliče — mene. Zagomazelo mi je po udih in nič nisem vedel, kako sem prišel v hišo in stal pred nadučiteljem.

Ata je rekel: "Tega boste pa zdaj dobili, gospod nadučitelj!" "Drugačna sorta", je skoraj vdano pristavila mama.

Začutil sem, kako neprijetna mi je bila njena opazka. "Drnuljčev je, potem že vemo, kakšna bo sorta", je rekel nadučitelj.

Kar naprej me je gledal. Videl sem samo njegove košate obrvi in to ni bilo nič zame. Njegovo besedo sem pa razumel in sem vedel, da ga moram imeti rad. Ata si je pogladil muštace. To je napravil vselej, kadar je kdo rekel dobro besedo o Drnuljcih. Mama se pa ni vdala prevzetnim mislim. Zdelo se ji je prav, da me še malo "posorta".

"Nič še ni z njim. Drugačen je. Nikoli ne zna povedati kake besedice iz kaplanove pridige."

To je bilo res. Naj sem še tako visel z očmi in ušesi na pridigarju pri deseti maši, naj sem še tako lovil in spravljaval vase njegove besede: ko sem se vrnil po maši domov, je bilo v meni vse gluho. Ko bi bilo treba povedati pridigo, sem obstal pred mamo kot štor in gledal v tla. Pika!

"Uboga pa rad, mama. To boš pa že priznala", se je zame potegnil ata.

"Tisto pa. To pohvalo res zasluži."

Bilo mi je že stokrat lažje. Pa pravo olajšanje je imelo šele priti. Nadučitelj je namreč povzdignil glas: "Veste, nekaterim se pamet pozno odpre. Ko je pa enkrat odprta, je res na široko odprta. V očeh mu berem, da se mu bo."

Res je lahko kaj bral v mojih očeh. Saj jih nisem odvrnil od njega. Tudi on je imel svoje kar naprej uprte vame.

"Bog daj", je skoraj vzdihnila mama.

"Kaj pa Zirovčev Janče?" je kar na lepem vprašal ata.

Jančeta sem še manj poznal kot Miceljna. Skoraj samo to sem vedel o njem, da hodi s Tičetom v šolo. Kdaj pa kdaj sem ga videl na poti v cerkev.

"Lukova sorta!" je zamahnil nadučitelj in zmajal z glavo. Bilo je videti, da sta ata in mama razumela. Kakor mimogrede sta prikimala besedam.

"Preveč rad se potepa".

To je povedal Tiče in jaz sem šele zdaj opazil, da imamo tudi njega med sabo. Pogledal sem ga in videl, da se neznansko moško drži. Ko je pa nadučitelj pri nas!

Ne vem, če so tudi drugi imeli mojo misel. Kar nekam tiho je postalo. Potem se je nadučitelj zopet obrnil k meni: "Ali že poznaš kakšno črko v abecedniku?"

Precej samozavestno sem pokimal, ata pa je brž povedal: "O, saj vse pozna. Že kar bere. Tudi iz časopisa."

"Ne razume pa nič. Samo črke zлага skupaj."

Da si je upal naš Tiče to povedati o meni! Pa kar v oči nadučitelju. Nisem mogel reči, da je fant povedal neresnico. Na tihem sem pomislil, kako sva z atom nekoč brala iz abecednika. Bila je beseda petelin. Jaz sem bral: Peteeeliin. Res nisem vedel, kaj berem. Ata mi je ponavljal: Petelin, petelin, petelin. Nazadnje mi ga je skozi okno pokazal, in šele tedaj sem razumel, da berem o petelinu. To se torej pravi, da črke skupaj zлагаš, ne razumeš pa nič! Skoraj imenitno se mi je zdelo, da zna naš Tiče tako učeno povedati!

Oni trije so pa menda imeli o Tičetovi besedi drugačno mnenje. Nobeden ni nič rekel. Nadučitelj je pogledal skozi okno. To je pomenilo, da moram tudi jaz umakniti svojo misel o fantu. Ker je kazalo, da bo meni v prid, sem to takoj napravil. Nadučitelj mi je pritrtil s tem, da je pobobnal s prsti po mizi, vrgel bežen pogled po Tičetu in meni, potem pa odsekano povedal: "To še vse pride, le brez strahu!"

Potem je vstal in se obrnil do staršev: "Tak tako, zdaj smo dogovorjeni. Kar še manjka, pa drugič! Saj se bomo še videli."

Segal nam je po vrsti v roke in mene pobožal po glavi in licah s celo veliko dlanjo. Prav nazadnje mi je rekel: "Gospodična Karolina bo naredila iz tebe moža."

Vedel sem, da je to učiteljica za oba oddelka prvega razreda, ki sta hodila v gornjo šolo. Eden dopoldne, drugi popoldne. Taka je bila takrat šola v Leščevju. In od tistega trenutka sem imel gospodično Karolino rad.

Ko je nadučitelj odšel, sem se vrnil k igri pod jablano, ki smo ji rekli "cesar". Mislil sem, da je bilo tisto "dogovorjeno" vse zaradi mene. Bil sem vesel, da ni bilo kaj hujšega. Na Tičeve besede pred nadučiteljem se kmalu pozabil. Šele pozneje so mi spet prišle na misel.

(Dalje prihodnjic)

NAŠE NABIRKE

DAROVI ZA SKLAD "MISLI":
\$6.— A. Sarazin; \$5.— Jožica Jurin;
\$4.— Helena Dolinar; 3.— Lubi Pirnat, Greta Korotanchnik, Ivan S. Prosenak, Martina Bole; \$2.— Viktor Ferfolja, Frane Frančič, Ernest Rutar, Anton Vouk, Evgen Benc, Vera Mamilovič, Ivanka Dodič, Alojz Pelko, Emil Pahor; \$1.50 Pavel Cenčič; \$1.— Jože Zupančič, Zorko Abram, Karlo Štrancar, Alojz Zagar, Adolf Samsa, Jože Vuga, Drago Grlj, Antonija Sabadin; \$0.80 Karla Tvrđy; \$0.50 Zora Johnson.

P. STANKO PODERŽAJ, INDIJA: \$2.— Viktor Ferfolja, Frane Frančič, A. Sarazin.

P. EVGEN KETIS, AFRIKA: \$10.— Janez Šveb.

P. HUGO DELČNJAK, AFRIKA: \$20.— Druž. Anton Bavdek; \$5.— Alojz Bohte; \$4.— Pal Lovinc; 3.— Ivan Koroša; 2.— N.N., Frane Frančič, A. Sarazin, Martin Venier (za lačne); \$1.— Marija Radin.

FRANČIŠKOVA MLADINA: \$5.— Alojz Bohte; 2.— Viktor Ferfolja, Frane Frančič, A. Sarazin.

Dobrotnikom Bog povrni!

LETNI BAL

SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

25. AVGUSTA 1973

v dvorani

"BLUE BIRD",

79 Enmore Rd., Enmore

Topla večerja — pijačo prinesite s seboj

Igra poznana skupina JADRAN

Začetek ob 8. zvečer

Obleka večerna

Rezervirajte vstopnice:

tel.: 76-8561 76-8218 644-7095

Z Vseh vetrov

VELIČASTNI BARAGOV SPOMENIK v L'Ansu, Michigan, o katerem smo že poročali ter v tej številki znova objavljamo njegovo sliko, že stoji. Na mogočen železobetonski podstavek so postavili bronast Baragov kip, ki je visok 35 čevljev. Baraga je upodobljen s križem v desnici, z levico pa je oprt na krpelje, s katerimi je v dolgih michiganskih zimah prehodil milje in milje za svojimi indijanskimi ovčicami. Zdaj urejajo park okrog spomenika, ki bo imel uradno ime **Shrine of the Snowshoe Priest** — "snowshoe" je angleška beseda za krpelje. Kiosk nudi množici turistov, ki se že ustavljajo pri spomeniku, literaturo o Baragu in okrepčila.

Veličastni spomenik je bil ideja Baragovih častilcev dežele njegovih misijonov, ki so skupno z ameriškimi Slovenci zbrali zanj okrog 50 tisoč dolarjev. Slovesnost blagoslovitve bo verjetno še letos, ko bodo vsa dela okrog spomenika končana in tudi prostor za parkiranje avtomobilov urejen. Določenega datuma pa za enkrat še nismo zasledili v naših ameriških časopisih.

BARAGOV FILM se tudi bliža uresničitvi, ne sicer njegov življenjepis z igralcem, ki naj bi ga predstavljal, ampak posnetki Baragove dežele in njenih lepot ter znamenitosti, ki spominjajo na našega velikega misijonarja. S komentarjem bo film gledalca postavil v Baragov čas in njegovo gigantsko delo med Indijanci. Jože Žele iz Clevelanda se že več let sicer samostojno ukvarja z ustvaritvijo takega filma, lani pa sta se za idejo po pokroviteljstvu Baragove zveze v Marquettu temeljito zavzela vicepostulator Baragove zadeve, lazarist Tone Zrnc in pa Joseph Silvay. Na treh lanskih potovanjih po Baragovi deželi sta posnela 3100 čevljev barvnega filma v 16 mm, uporabljala profesionalno kamero in material. Po poročilih naj bi z montažo filma pričela letošnja pomlad, bo pa temeljito urejanje posnetkov s komentarjem in glasbo vzelo precej časa. Film bo izdelan v angleški in slovenski verziji. Upamo, da bomo en izvod dobili tudi k nam v Avstralijo.

AVSTRALIJA jo kar hitro reže za Ameriko z ozirom na razdeljevanje vseh mogočih propagandnih letakov. Saj poštar v nabiralnikih pred vhodi ne najde več mesta za oddajo pisem. Agenti te hočejo prepričati, da moraš prodati hišo; drugo pismo ti ponuja loterijsko srečko in ti obenem že čestita, ker boš gotovo zadel glavni dobitnik... Ponujanje "uslug" za popravilo tega in onega — ko pa koga nujno potrebuješ, ga čakaš cele dneve... Čim pride v časopis oglas o zaroki, že oba kandidata bombardirajo od vseh strani: ponujajo dvorano, serviranje obeda; seveda ne manjka propagande raznih trgovin z oblekami in raznih fotografskih studijev... In že dobe v nabiralnikih tudi brošure o novi hiši, pohištvo, zavarovalnici itd., itd... Našim ljudem je s tem

v toliko prizanešeno, ker ne objavijo zaroke ali poroke; vsaj na splošno ne, hvala Bogu.

Bral sem, da je bilo nekemu v San Franciscu vse te reklame dovolj Objavil je v časopisu lastno posmrtnico v upanju, da bo njegov nabiralnik odslej prazen. Pa se je temeljito zmotil. Namesto ostale propagandne šare so začela v ducatih prihajati pisma sožalja in seveda reklame: za nagrobni spomenik, cvetje na grobu, oskrbo itd... Zalujoči soprogi pa istočasno tudi reklamna pisma raznih agencij, ki so ji ponujale veselo družbo in novega partnerja za preostala srečna leta. To je "pokojnega" še najbolj razjezilo. Prišel je iz dežja pod kap. Pa si pomagaj, če moreš!

KOMARJA ANOFELESA bi morali prištevati med rasne diskriminatorje, smo brali v časopisih. Se čudno sliši, a tako je: prenaša malarijo in povzroča hude posledice belokožcem, črncev pa ne napada. Pravijo, da ga je afriška država Sierra Leona počastila s tem, da je dala kovati posebne medalje s komarjevim reliefom. Zahvalna mu je, da belim kolonizatorjem ne da miru...

ŠVEDSKA velja po svetu za "najbolj napredno državo, kjer je kaj malo meja z ozirom na na spolno izživiljanje, pornografijo, splave itd..." Splav je tam v gotovih primerih res dovoljen in po uradni statistiki je bilo lani 24.000 legalnih splavov. A če primerjamo to število s 14.000 legalnih splavov v istem letu v Sloveniji, ki je skoraj šestkrat manjša od švedske, se nad Švedi nimamo pravice pohujševati. Ko pa je hotela švedska vlada uzakoniti splav brez vseh omejitev, je morala predlog umakniti zaradi močnega odpora zdravnikov in bolniškega osebja, češ da gre tu za navadne umore nerojenih. Vedno več je zdravnikov in bolniških sester, ki nočejo sodelovati pri splavih in izjavljajo, da je proti njihovi vesti. Anketa je pokazala, da je vsak četrti bolniški uslužbenec pripravljen rajši izgubiti službo kot sodelovati pri jemanju življenja nerojenim bitjem. Po isti anketi več kot tretjina zdravnikov meni, da splav sploh ni opravičen.

Pri vsem tem ugotavljajo švedski strokovnjaki tudi dejstvo, da je z legaliziranjem splava občuten porast spolnih bolezni, živčnih zlomov, samomorov in ločitev zakonov. Žalostne posledice, ki jih brez dvoma lahko opažamo tudi v domovini,

VITAL VODUŠEK, slovenski župnik v San Franciscu v ZDA, je po dolgotrajni bolezni umrl dne 27. maja. Rojen je bil v Ljubljani v družini znanega odvetnika dr. Božidarja Voduška. Najprej je študiral pravo, potem pa prestopil na bogoslovje. Že kot študent se je uveljavljal kot pesnik in je izdal tudi svojo pesniško zbirko. V San Franciscu je skrbel za slovenske in hrvaške izseljence in je bil zelo priljubljen. Dolga leta je v njegovem župnišču gostoval naš stoletnik Jurij Trunk, o katerega smrti smo nedavno pisali. Kdobi si mislil, da mu bo Vital tako kmalu sledil...

MALO SLOVENCEM JE ZNANO, da je daljna zgodovina vietnamskih misijonov povezana tudi s Slovenci. Tam je namreč v 18. stoletju deloval slovenski misijonar, jezuitski pater **Janez Mesar**. Ravno letos 15. junija je poteklo 250 let, kar je umrl v hanojski ječi (1723). Obenem letos obhajamo tudi 300-letnico njegovega rojstva, saj se je rodil 12. avgusta 1673 v Gorici.

Misijonar Janez Mesar je odšel v misijone leta 1707, prišel iz Makaa leta 1712 v Južni Vietnam, tri leta kasneje pa deloval v Severnem Vietnamu. Ko je izbruhnilo preganjanje kristjanov, so ga s sobratom ujeli. Deset mesecev so ju imeli v bambusovi kletki, kjer sta bila izpostavljeni norčevanju in mučenju množice, vročini in mrčesu, lakoti in žeji. P. Mesarja je končno rešila smrt v ječi, sobrata pa so z devetimi kristjani kasneje obglavili.

NEMSKA KNJIGA O IVANU CANKARJU. Izšla je v Londonu in ima 130 strani. Naslov ji je: **NOSTALGIE BEI IVAN CANKAR**. Po naše: Domotožje pri Ivanu Cankarju. Napisal je knjigo neki Wilhelm Heilinger, uradnik nemškega radia v Koelnu. Pomagal mu je njegov dopisnik, ki živi v Ljubljani. Pisatelj je preštudiral vse Cankarjeve spise, povesti, črtice in drugo, in povsod našel bolj ali manj jasne sledi domotožja. Večina Cankarjevih junakov izkazuje brezdomstvo, iskanje doma nekje pod nebom; drugi so nekaki potepuhi, ki jih ni držalo doma, pa vendar se jih ob raznih prilikah oprijemlje globoko domotožje. Študija teh potez domotožja v Cankarjevih spisih hoče pokazati, da je bilo domotožje ena glavnih prvin njegovega značaja, ki jo je znal tako posrečeno umetniško uporabiti.

PAPEŠKI PRONUNCIJ v Helsinkih je, kakor smo že poročali, slovenski rojak nadškof dr. Jože Zabkar. Pri razgovorih med poslaniki za pripravo varnostne konference je zahteval v imenu Vatikana versko svobodo za vse evropske narode. Izrazil je željo, naj bi bile sprejete v seznam načel, ki naj določajo medsebojno sožitje evropskih držav, tudi človečanske pravice v smislu Deklaracije Združenih narodov, vključno verska svoboda.

Verska svoboda je žal tolikokrat samo na papirju. Pa tudi človečanske pravice pri ustanovi Združenih narodov . . .

NOVO PLOŠČO
S ŠTIRIMI
VERSKIMI PESMIMI
so izdali
za priliko KONGRESA

BRATJE PLESNIČAR

Dobite jo lahko na naslovu Bratov Plesničar, ter pri slovenskih duhovnikih.

Cena: DVA DOLARJA

SVETO LETO, ki ga Cerkev praznuje vsakih 25 let, je oznanil papež Pavel VI. tudi za leto 1975. Začel pa ga je prav za prav že na letošnje binkošti, ko je oznanil čas sprave in prenove. Poudarek je na krajevnih Cerkvah, kjer bodo središča stolnične cerkve, osrednje slovesnosti pa bodo v Rimu leta 1975. Papež je lepo poudaril "notranjo prenovo človeka". Tudi sveto leto se da lepo vključiti v duhovna prizadevanja 2. vatikanskega cerkvenega zbora. Sveto leto naj bi človeka zbližalo s soljudmi, naj bi zbrisalo meje, ki so jih začrtale razredna, rasna, gospodarska, kulturna in tudi verska pripadnost. Potekalo naj bi v znamenju pokore in spreobrnjenja src.

"JEZUSOVI JUDJE" v ZDA so res izreden pojav, kot piše list "Time". V vrstah "Jezusove revolucije", gibanja mladih, ki se še vedno zelo širi in izpoveduje vero v Kristusa, se pojavljajo tudi mladi Judje. Imenujejo se "Jezusovi Judje" (Jews for Jesus) in rabin Shlomo Cunin ugotavlja, da je samo v enem letu od šest do sedem tisoč mladih Judov sprejelo vero v Kristusa. So iz vseh slojev judovstva, največ iz nevernih judovskih družin. Zavest judovstva pa je med njimi še zelo močna in neradi slišijo, da so spreobrnjenci h krščanstvu. V novi zavezi vidijo izpolnitev tega, kar je bilo napovedano v stari zavezi. O sebi pravijo, da so "mesijansti" in s sprejemom Kristusa nekaki "izpolnjeni Judje". Tudi v sinagoge še zahajajo. — Mladina išče potov do resnice, a Jezusovo ime le še ni dovolj za celo resnico...

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM
NORTH MELBOURNE,
189 Boundary Road, 329 6144
MALVERN,
1382 High Street, 50 4720
SPRINGVALE-DANDENONG,
505 Princes Highway, Noble Park, 546 7860
MENTONE,
3 Station Street, 93 2460
FRANKSTON,
232 Cranbourne Road, 781 2115
NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Dragi striček! Naj se še jaz oglasim, saj se še nikoli nisem. MISLI že dolgo prihajajo k nam in vedno hitro pogledam Kotiček, kakšno pesmico nam je prinesel. Mama ali ata mi pomagata, da jo preberem in če kaj ne razumem, mi ona razloži. Nekatere znam na pamet. Zadnjič sem moral eno deklamirati v šoli. Učiteljica je rekla, da sem jo lepo povedal, čeprav pesmice ni razumel. Potem sem moral povedati v angleščini, kaj pesmica pravi. Bil sem ponosen, da znam še slovensko. Lepo Te pozdravlja Pavel Kepič, Croydon, Vic.

Lenuharska

V PONEDELJEK PODREMAVA,
DA SE V TOREK SE MU ZEHA,
V SREDO VES DAN POLEŽAVA,
DA V ČETRTEK SE NE UPEHA.
V PETEK PRAVI: "SLAB ZAČETEK
JE V SOBOTO SE TRUDITI,
SAJ V NEDELJO JE ŽE SVETEK,
KO SE TREBA JE — SPOČITI!"
KDOR TAKO ZAPRAVLJA TEDEN,
SUHE MRVICE NI VREDEN,
ČE PA TUDI JO DOBI,
KAJ BI Z NJO, SAJ MU SPLESNI!

Danilo Gorinšek

V prejšnji številki je bilo med ugankarji FOTOGRAFSKE UGANKE tudi ime Brigite Bedernyak. Komaj deset let in pol ima, pa je napisala lepo pismo z rešitvijo uganke. Res na žalost ni bila izžrebana, četudi je želela. Bom pa zato v Kotičku objavil njeno pesemce:

DRAGI OČE UREDNIK! Fotografijo, ki si jo objavil v majski številki MISLI, sem pogruntala. A to samo zaradi tega, ker sem že bila na Brezjah. Fotografija torej predstavlja brezjansko cerkev. Veš, oče urednik, tudi mi mladi imamo brihtne glavice, ali ne? Upam, da se nisem zmotila ter bo moja rešitev med pravilnimi, če že ne med izžrebanimi. Če se boš pa ti potrudil, bom pa morda tudi izžrebana (Res se nisem dovolj potrudil, Brigita! — Op. ur.) Veš, kaj me tudi moti: ti si fotografijo obrnil narobe. Če pogledaš proti luči z druge strani, se šele pokaže fotografija cerkve, kakršna v resnici je. Če se še nisi prepričal, pa hitro naredi poskus. Lep pozdrav! Drugič pa uganko bolj zasoli, da jo ne bom tako hitro rešila ali pa sploh ne! Zvesta bralka **Brigita Bedernyak, Ashfield, N.S.W.**

Vidiš jo, našo Brigito, kako je korajžna! Kje pa si bila takrat, ko sem v Kotičku ponujal uganki? Kar dve sta šli mimo, pa mi nisi poslala rešitve. Pa drugič, kajne! In še kaj se oglasi! — Striček.

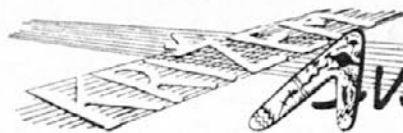
DRAGI OTROCI! — Naj nadaljujemo s svojo "galerijo" slik, ki smo jo v Kotičku lani pričeli! Če se spominjate, je bil njen prvi obraz Marko Plesničar. Za njim smo objavili sliko njegovega brata Andreja. Ne bilo bi prav, da bi v Kotičku ne predstavili tudi FRANKA, tretjega in najstarejšega brata PLESNIČARJA. Vsi trije bratje so v Melbournu dobro znani. Vedno so skupaj, vedno nasmejani in pripravljeni pomagati za skupno slovensko kulturno ali versko stvar. Imajo svoj orkester, ki nastopa pod imenom BRATJE PLESNIČAR in zaigra, da je veselje. Znani so tudi izven Melbournu, saj njihove plošče igrajo po vsej Avstraliji, pa tudi v Ameriki in Evropi. Doslej so izdali tri.

Plesničarjev Frank je bil kot najstarejši rojen v begunskem taborišču v Italiji. Komaj nekaj mesecev je imel, ko je s starši potoval na ladji v Argentino, od koder so se kasneje preselili v Avstralijo. In vendar slovenski jezik tako lepo obvlada, da bi mislili, da je nedavno prišel iz Slovenije. Nič ga ni sram, kot mnoge otroke slovenskih staršev. Ponosen je na to, da poleg španščine in angleščine govori tudi jezik svojih staršev, četudi ni bil rojen v njihovi domovini.

Brez dvoma smo na Franka ponosni tudi mi in seveda starši, ki so ga z ostalima bratoma vzgojili. Napravite še vi veselje mami in ati in se ne bojte njegovega jezika. Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš — pravi slovenski pregovor.

NAŠ
FRANK

LJUBLJENI PRIJATELJICI TINCI SCHUBERT V SLOVO

Kako krasen dan je bil Tvoj poslednji dan — torek 19. junija! Nihče izmed naju ni slutil, da so bile to zadnje ure najinega tako pogostega snidenja. Ob vsakem pogovoru s Tvojo hčerko Gito smo delale račune, kako boš v bodoče prišla k meni na obisk kar za ves dan. Vedno so nama bile urice najinega kramljanja prekratke...

Da, koliko prijetnih uric sva skupaj preživeli. Pogovor o vsakdanjih novicah se je vedno nadaljeval z obujanjem spominov na mlada leta, preživeta v najini lepi skupni domovini. Skoro vsakokrat si se spomnila svoje mame, kako zelo je bila verna in kako lepo vas je otroke učila. Dasiravno so se najina mnenja včasih križala, v enem sva bili vedno eno: da je mladina modernega časa oropana vseh lepih mladostnih spominov, ki smo jih mi tako polni. Draga Tinca, s kom se naj zdaj pogovarjam, ko Tebe več ni, s kom?

Z zatrdilom, da se še ta teden snideva na mojem domu, sva se razšli. Komaj dobrih petnajst ur kasneje pa mi je Tvoja hčerka Gita telefonsko sporočila strašno in prvi trenutek neverjetno vest, da nisi več živa med nami. Kako obupno je spoznanje te grozne resnice, da si izgubil na tem svetu za vedno drago, nenadomestljivo osebo, kajti odkritosrčnega in zvestega prijatelja ni lahko nadomestiti.

Prav posebno je prizadelo nenadno slovo Tvojo hčerko Gito, ki je tako nesebično skrbela za Tebe. Pogrešala Te bode vsa njena družina, saj so bili vsi vedno okrog Tebe: zet Franci z otroki, pa tudi hčerka Lori s svojo družinico. Vsem si bila dobra mati, stara mati in tašča.

V našem slovenskem krožku upokojencev je s Tvojim odhodom nastala velika praznina. Vsi, prav vsi Te bomo ohranili v toplem spominu in Te tudi v molitvi ne bomo pozabili.

Z zavestjo, da si preživljala večer svojega življenja srečno in zadovoljno v krogu družine hčerke Gite ter si zdaj rešena vseh življenjskih nadlog, ki jih v dolgih letih ni bilo malo, Ti iz dna svoje duše želim večni mir in pokoj pri Bogu. Prepričana sem, da Ti bo dober Plačnik.

Tvoja žalostna Minka Persičeva,
Caulfield, Vic.

ENFIELD, N.S.W. — Prijetno me je presenetila božična pesem v decembrski številki, ki jo je napisal moj svak Ivan Čampa. Ne vem, če veste, da ste z objavo njegove pesmi počastili ravno tridesetletnico njegove smrti: bil je ustreljen kot talec pod italijansko okupa-

cijo. V Novem mestu so ob tej obletnici priredili razstavo njegovih del. Njegova vdova, moja sestra Melita, je skozi težka vojna leta in še težjo povojno dobo sama prehranila in vzgojila oba otroka. Hčerka Melita je zdaj socialna delavka, sin Andrej pa je diplomiran agronom.

Vane, kot smo po domače imenovali Ivana Čampa, je izhajal iz čudno mešane literarne grupe, kateri so pripadali tudi dr. Bogomir Magajna in oba Vipotnika. Bil je nekako nepraktičen v vsakdanjem življenju, toda poln duševnega bogastva in globoko čustvena duša. Zanj je bilo življenje vedno pesem — grenka ali vesela — a nikdar proza. Vem, da je nastala ta v decembrskih MISLIH objavljena pesem ob prvem božiču, ki ga je Vane preživel v naši družini. Naša mama je namreč strogo držala božične običaje, ki jih je prevzela po svojih starših; bili so gotovo zelo različni od navad, ki jih je Vane poznal od doma. Ne spominjam pa se, če je bila v MISLIH objavljena pesem vključena v njegovo prvo pesniško zbirko "Bele noči".

Če imate morda še kakšen decembrski izvod, bi ga prosila. Ga bom poslala domov sinu Andreju, ki je bil ob Vanetovi smrti še veliko premlad, dabi se svojega očeta-pesnika sploh mogel spominjati. Hotela bi mu pokazati, da je pesem njegovega očeta segla tudi preko domačih meja v tujino.

Ime pesnika Jožeta Dularja v velikonočni številki pa me je v spominih zanesla v mladostna leta, ko sem bila še "zeleno-krvavi bruc" na slavistiki, Jože pa že "stara bajta", kot smo rekli starejšim študentom. To so bila leta idealizma, političnega prebujanja, zgrajevanja mišljenja ter prepričanja; leta končnega spoznanja idej in moralnih vrednosti, ki človeku vse življenje kažejo pravo pot. — S slovenskimi pozdravi,
Vlasta Klemenčič.

COOMA, N.S.W. — Našega obiska Melbournu ob priliki letošnjega evharističnega kongresa kar ne moremo pozabiti. Res smo napravili zanj 386 milj dolgo pot in prav toliko za vrnitev domov med naše planine, pa se je izplačalo. Udeležili smo se lepih slovenskih spoznanj in moralnih vrednosti, ki človeku vse življenje kažejo pravo pot. — S slovenskimi pozdravi,
Vlasta Klemenčič.

kakor nam isto pomeni mesečni obisk naših dragih MISLI.

Če Vam je slučajno ostalo še kaj spominskih podob kongresa in škofovega obiska, Vam bomo zanje hvaležni. Od doma večkrat dobimo spominke na razne slovesnosti — zdaj sorodnikom enkrat mi lahko postrežemo s podobicami in bodo gotovo veseli. — Pri srčne pozdrave Vam in vsem naročnikom, družina Frank Črepišek.

Op. ur.: S podobicami sem Vam rade volje ustregel in upam, da ste jih prejeli. K nam v Melbourne pa le še kaj "skočite" na obisk, četudi je Vaš "skok" kaj velik. Morda znate prav zato doživeti bolj ceniti kot marsikdo, ki bi imel do slovenske cerkvice deset minut z avtom ... Pozdrav!

BRISBANE, QLD. — G. Stanko Sivec v junijski številki MISLI med drugim poroča, da naše društvo PLANINKA nima vodstva od lanskega ponesrečenega občnega zbora, ko so trije vodilni možje odstopili iz odbora. Kot tajnik PLANINKE za leto 1971/72 moram povedati, da gornja trditev ni točna. Že zaradi trojke odbora, ki ji je bilo dano zaupanje na občnem zboru leta 1971, se moram oglasiti. Takole je bilo: 17. redni občni zbor PLANINKE se je vršil v soboto dne 1. julija lanskega leta. Iz zapisnika je razvidno, da se ga je poleg nas treh odbornikov udeležilo žal le devet članov s polno volilno pravico, ena navzoča oseba pa ni imela

pravice voliti. Po uvodnih besedah sta bili podani poročili tajnika in blagajnika, ki ju je skupščina brez besede sprejela. Stvar se je nato zataknila pri vprašanju tajnika, kaj mislijo člani o predlogu glede povišanja članarine. Bili so glasovi za in proti (izid tajnega glasovanja je pokazal 2 za in 10 proti povišanju), toda brez pravega reda, kar je privedlo do tega, da so se začeli posamezni udeleženci po komaj enourni navzočnosti eden za drugim razhajati. Ostala sva samo dva: jaz kot tajnik in pa blagajnik g. Hrvat in v svrhu ureditve dvoranice v prvotno stanje.

Iz gornjega je dovolj jasno razvidno, da trije možje, ki so vodili društvo, niso odstopili iz odbora. Da PLANINKA od občnega zbora ni imela več vodstva, leži odgovornost na samih udeležencih 17. občnega zbora, ki so s svojim odhodom onemogočili nadaljni potek točk dnevnega reda in volitve novega odbora. Podpisani sem kot lanskoletni tajnik smatral, da je zame stvar zaključena, ter naj vzamejo vaje v roke oni, ki so vso stvar pripeljali do takega konca.

Toliko resnici na ljubo, saj sem bil vedno za resničnost, poštenost in odkritost. Škoda, da se Stanko omenjene skupščine ni udeležil, saj je bil kot vsi ostali obveščeni. Tako bi bil sam priča razvoja in iz prvega vira poučen o celotni zadevi. — Popolnoma pa soglašam s Stankom, da samo zavest za obstoj kakšnega društva še ni dovolj; treba je poprijeti za delo in ne le ostati

PHOTO STUDIO VARDAR

108 GERTRUDE STREET, FITZROY,
MELBOURNE, VIC.
(blizu je Exhibition Building)

TELEFON: 41-5978 — DOMA: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst,
svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, črno-
bele in barvne.

POSOJA BREZPLAČNO SVATBENA
OBLAČILA.

Pri nas dobite lahko tudi poročne vence
in cvetje ter ostale poročne potrebščine.

Odrto vsak dan, tudi ob sobotah in
nedeljah od 9—6.

Po sedmi uri zvečer se glede svatb dogovorite po telefonu: 44-6733.

Govorimo slovensko

PAUL NIKOLICH

Nameravate potovati skozi Italijo in obiskati RIM?

V RIMU sta Vam po zmernih cenah na razpolago dva slovenska hotela:

Hotel BLED IN Hotel DANIELA

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00184 — ROMA (Tel. 777102 in 7579941)

Via L. Luzzatti, 31

00185 — ROMA (Tel. 750587 in 771051)

Lastnik: Vinko Levstik

Zmogljivost: 85 sob, 150 ležišč. Vse sobe imajo lastno kopalnico, telefon in ostale moderne udobnosti. Postreženi boste v novi slovenski restavraciji. Osebjem je pretežno slovensko. Počutili se boste res domače.

DOBRODOŠLI!

pri lepih besedah in obljubah. Da bi se le tega držali, pa bo bodoča slovenska dejavnost pri nas drugače izgledala! Saj smo vendar sinovi in hčere ene matere!

Z iskrenimi pozdravi vsem! — Janez Primožič, tajnik društva PLANINKA, Brisbane, za leto 1971/72.

CANBERRA, A.C.T. — Vsa naša poročila se naravno vrte okrog Doma in dogajanj v njem. Hvala Bogu, da imamo vedno kaj poročati! — Tokrat naj Vam na grobo opišem naš **Letni ples**, ki se je vršil dne 9. junija kot priznanje prve obletnice otvoritve Doma. Spored večera je bil posrečeno sestavljen, kar skoraj prebogato za nekaj uric. Slavnostni govor je imel predsednik Cvetko Falež. Pozdravil je goste iz Sydneya in Melbournna ter povedal, da preteklo leto ni bilo leto počitka, temveč še vedno leto žaljev in znoja in neprespanih noči. Podelil je tudi častno članstvo našega društva predsednikom sydneyjskega in melbournskega društva ter R.S.L., kar so navzoči sprejeli z navdušenim odobravanjem. V slogi in povezanosti je moč!

Gostov je bilo toliko, da je za vse žal zmanjkalo prostora. Komaj je ostalo kaj mesta za ples. Vseeno se je pod vodstvom podjetnega Stanka Ozimiča razvil "polonajski ples". Lepo je bilo videti dekleta v narodnih nošah, ki so s tipičnimi slovanskimi gestami pred plesalci trosile cvetje. Tudi "vaški kvartet" je bil dovršen in vsi pevci zaslužijo našo pohvalo.

Ko smo se začeli ozirati proti kuhinji, je gospa Kerenova uganiła, kaj nas žuli. Začela je pošiljati na mize svoje dobrote. Zaradi velikega števila gostov so bili posledki med jedmi nekoliko daljši, kar pa nas ni motilo. Tudi smo dobili vsega dovolj. Ko so začeli našega muzikanta Ivana Širola srbeti prsti, so tudi goste zasrbele pete. Res nisem ves večer imel priliko videti niti enega američkega ali razočaranega obraza: vsi smo odhajali domov veselo razpoloženi.

Naj za konec omenim, da je dobil naš canberrski dom "Triglav" dve mojstrsko zgrajeni balinišči. Recept in vodstvo dela je prevzel Jože Žagar. Da je šlo res po "receptu", je dokaz to, da bi balinišče v prerezu izgledalo kakor torta: ne vem koliko plasti različnega materiala, kar naj bi odgovarjalo predpisom večnotrajajočega balinišča. . . . K delu se je pridružilo kar lepo

število članov. Slovesna otvoritev balinišča je bila 10. junija: balinarji vse Canberre in Queanbeyana so se zbrali. Kdo je bil boljši, pa ne bi rad zapisal.

Kdor od bralcev se bo kdaj mudil v Canberri, naj ne zgreši našega Doma! Bo dobrodošel gost. Ogleдал si bo našo skupno streho in še žejno si bo lahko pogasil s pristno slovensko kapljico. — **Joža Maček.**

BRISBANE, QLD. — Celo škof dr. Lenič je zapisal v DRUŽINI s svojega obiska med nami, da v Avstraliji zelo radi častijo Sv. Rešnje Telo po cerkvah. V Brisbanu se katoličani posebno izkažemo s številno udeležbo pri Telovi procesiji. Prvič so jo priredili v tako velikem obsegu leta 1913 v predmestju Nodgee, pozneje so jo začeli na razstavnem prostoru. Prvo procesijo je vodil Msgr. Carlton in je bil njen organizator vse do leta 1970. Zdaj živi v pokoju in njegova odsotnost je letos nekako žalostno vplivala na srca vernikov, ki so ga za to slovesnost toliko let srečavali.

Na nedeljo 24. junija smo se Slovenci v Brisbane odzvali vabilu gospe Kristine Plut in se procesije kot narodna skupina zopet udeležili. Kar lepo število nas je bilo za naše razmere. Mnogi stalni udeleženci nas poznajo že po naših cerkvenih banderih Marije Pomagaj ter sv. Cirila in Metoda, ki ju nosimo na čelu skupine. Tako — četudi brez stalnega duhovnika — leto za letom zastopamo naš slovenski narod pri tej verski ma-

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S

AVTO ŠOLA"

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165

N.S.W.

TELEFON: 72-1583

Želite domačo postrežbo po zmerni ceni in v slovenskem jeziku?

CONTINENTAL

GALA

RESTAURANT

201 Brunswick Street, FITZROY, Victoria

Vam je na razpolago vsak dan od 12 — 2

in od 5 — 9:30 — razen ob nedeljah

Za posebne prilike (poroke, krstnitke, rojstne dneve, obletnice . . .) se pogovorite z lastnikom!

Prostora je za štirideset oseb.

Priporočata se

EMIL in STANISLAVA FATOVIČ

Telefon: 41 3651

nifestaciji. V procesiji je bilo letos okrog 4.500 vernikov, v areni pa jih je molilo in pelo okrog 20.000. Procesijo je letos vodil naš novi nadpastir Rush, ki je bil pred nekaj tedni ustoličen na brisbanski nadškofijski sedež. Škoda, da je bilo manj ljudi kot prejšnja leta. Morda je krivda v tem, da organizatorja Msgr. Carltona ni več med nami . . .

Gospa Plutova nas redno vsako leto spomni, naj se udeležimo procesije. Pa tudi v drugih verskih zadevah je s svojimi hčerkami vedno prva. Nič čudnega, da jo kličejo kar za "našo mamo", gospoda Pluta pa za "našega očka". Na svojem domu v New Farm skrbno hranita tudi naši cerkveni banderi, da sta v redu pripravljene za naše javne verske nastope. — Iskrene pozdrave vsem! — **Stanko Sivec.**

NEWCASTLE, N.S.W. — Tu smo imeli slovensko nevesto: dne 2. junija je **Jožefina VOUK** stopila pred oltar, kjer jo je pričakal ženin **Peter O'NEILL**. Jožica ima starše v Victoriji. Gippslandskim Slovencem dobro znana Voukova družina že dolgo let živi v Traralgonu. Jožica je delala na več krajih kot bolničarka, končno

TEL. 47-2363

TEL. 47-2363

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, OTTOWAY, S. A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje redno in po zmerni ceni.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente, pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

TEL. 47-2363

TEL. 47-2363

je našla službeno mesto v Newcastle, pa tudi življenjskega druga. Mladi novoporočeni par živi v Cessnocku in mu želimo obilo sreče! — Poročevalec.

REŠITEV KRIZANKE JUNJSKE ŠTEVILKE:

Vodoravno: 3. spustiti; 7. krtača; 8. razložil; 9. spoved; 10. magnet; 11. cunj; 12. kita; 14. uran; 16. Jemen; 17. okvara; 19. lačnež; 20. Avrelija; 21. Detela; 22. tlačanka.

Navpično: 1. hropeti; 2. latvica; 3. Sardinija; 4. solza; 5. inženir; 6. izleten; 10. marmelada; 12. krofast; 13. tovarna; 14. uničiti; 15. avreola; 18. ralka.

Krizanko so pravilno rešili: Sestra Silvestra, Jože Grič, Francka Anžin, Sestra Mirjam, Emilija Šerek, Lidija Čušin, Rudi Narobe in Vinko Jager. Izžrebana je bila **Emilija Šerek**. Žal sem šele po žrebanju prejel pravilno rešitev tudi od Alenke, Lučke in Eve Smersu, Argentina.

Tu je zopet nekaj za naše ugankarje:

NE KLIČI!

Dopolni naslednje besede, da dobiš pomen, ki je zraven označen:

1. — — — J = več, še več
2. — — A V = svetopisemska oseba (brat očaka Jakoba)
3. — — T I = sukanec (množina)
4. — — E S = žensko ime
5. — — — — = nadloga, briga
6. — — R — = napis na križu
7. — — O T = lenuh v čebeljem rodu
8. — M I R = arabski knez
9. — — L A = nevestin delež
10. — — — N = uporabljajo pri podiranju dreves
11. — — P E = stare cunje
12. — — N E = okrajšano moško ime

Če vstavljene črke (seveda če si izbral pravilne!) prebereš od začetka do konca, ti bo pogovor povedal, kdo nepovabljen pride. Pošlji rešitev do 2. avgusta uredništvu! Morda boš izžreban, ali pa — izžrebana . . .

Sosedji med seboj:

"Kaj ne bo vaš mož pozabil zalivati rože, ko boste vi odpotovali?"

"O, tisto pa gotovo ne: predobro ve, kaj je žeja."

"Zakaj greš pa vedno na balkon, kadar med delom po kuhinji pojem?" vpraša žena moža.

"Zato, da sosedje ne bodo mislili, da te preteparam".

"Dobri prijateljski" sedita v frizerskem salonu in se pogovarjata.

"Pomisli", pravi poročena, "včeraj me je pri nakupovanju neki gospod nagovoril z gospodično".

"Nič čudnega", zafrkne druga, "le komu naj bi prišlo na misel, da se je hotel s teboj kdo poročiti?!"

Zdravnik pri splošnem zdravniškem pregledu: "Ali imate kakšne težave z ušesi?" — Jure: "Pa še kakšne! Vedno so mi v napoto, kadar slačim jopico . . ."

Sodnik: "Kako to, da ste sosedu ukradli violino, ko vendar ne znate igrati?"

Obtoženec: "Zato, ker tudi on ne zna!"

"Kako je kaj s tvojimi brati?" — "Eden se je oženil, drugi pa še kar dobro živijo . . ."

Učiteljica: "Kakšen pa si, Tonček? Zakaj imaš desno lice oteklo?"

Tonček: "Zato, ker je ata levičar . . ."

**SLOVENSKE MESNICE
ZA WOLLONGONG, N.S.W. IN OKOLICO**

TONI'S BUTCHERY

20 Lagoon St., BARRACK POINT (Tel. 95-1752)

38 Princes Highway, FAIRY MEADOW in
303A Crown St., HOSPITAL HILL, W. Wollongong

Lastnika Toni in Reinhild OBERMAN priporočata vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ograke salame, šunke, slanino, sveže in prekajeno meso itd.

Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Prepričajte se in opozorite na nas svoje prijatelje!
Razumemo vse jezike okoliških ljudi!

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121
TEL. 42-7417

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

VAŠA PRVA TURISTIČNA AGENCIJA

Vam more nuditi odlične ugodnosti in najnižje cene za vse vrste potovanj, za skupinska potovanja pa še posebne popuste.

- * Kdor želi, more za potovanje v Jugoslavijo in nazaj izbrati
- * Na izbiro so seveda tudi druge zračne in morske linije za potovanje kamor koli po svetu.
- * Dokumente za Vaše potovanje in dokumente za prihod Vaših rojakov v Avstralijo urejemo brezplačno.

MELBOURNE — BEOGRAD — MELBOURNE

ali tudi samo na eno stran

MELBOURNE — RIM — LJUBLJANA — ZAGREB

POTOVANJE OKROG SVETA SAMO \$718.10

(Melbourne — Amerika — Jugoslavija — Melbourne)

POSLUŽUJTE SE VAŠE POTNISKE AGENCIJE

PUTNIK

72 Smith Street, COLLINGWOOD, Melbourne
POSLUJEMO VSAK DAN, TUDI OB SOBOTAH, OD 9. — 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich in I. Adamič

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE
ALI PIŠITE:

TURISTIČNA AGENCIJA

Theodore Travel Service P/L

66 Oxford St., (Darlinghurst), Sydney, 2010.

Tel.: 33-4155

- mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb
- pri nas dobite najcenejše možne vozne karte

*Bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano
agencijo, katera objavlja veliki Q za Qantas*

V uradu:
RATKO OLIP

PODRUŽNICE:

SYDNEY	241 Elizabeth St., Tel. 265-778, 26-5940, A.H. 750-8402
BLACKTOWN	6 Campbell St., Tel. 622-7336, A.H. 32-4806.
LIVERPOOL	Westfield Shoppingtown, shop No. 37, Tel. 602-2318 A.H. 32-4806

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

Čez dan:
72 Smith Street,
Collingwood, 3066, Vic.
Tel. 419-1584 - 419-2163

Po urah:
1044 Doncaster Road,
East Doncaster, 3109, Vic.
Tel. 842-1755